FREEWAVE

Maandelijks Media Magazine

nr. 447
februari
2011

- Een nieuwe duik in het *Graham Gill* archief
- Muziek- en media-herinneringen *1970*
- ... en meer!

FREEWAVE • maandelijks mediamagazine
Jaargang 34 — nummer 447 — februari 2011

COLOFON
Exploitatie: Stichting Media Communicatie
Hoofdredacteur: Hans Knot
Lay-out: Jan van Heeren
Druk: EPC

Vaste medewerkers:
Michel van Hooff (Nederland); Rene Burcksen, Jan Hendrik Kruidenier (VS); Jelle Knot (Internationaal); Martin van der Ven (internetnieuws); Ingo Paternoster (Duitsland); Gijs van den Heuvel (Caribisch Gebied)

Verantwoordelijke uitgever:
Stichting Media Communicatie, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam
e-mail: rob@mediacommunicatie.nl
web: www.mediacommunicatie.nl

Correspondentieadres:
Hans Knot,
Populierenlaan 8, 9741 HE Groningen
e-mail: hknot@home.nl
www.hansknot.com & www.soundscapes.info

Lidmaatschap:

Nederland:	Euro 25,-
Europa:	Euro 30,-
Rest v/d wereld:	Euro 36,50

Einde abonnement?
Op de adressticker staat de datum waarop het abonnement afloopt. Vernieuw dit tijdig! Graag uw eigen adres vermelden onder de mededelingen van uw overschrijving. U kunt eventueel uw adresgegevens ook doormailen/ opsturen met verwijzing naar de overschrijving.

Transacties:
ING-rekening: 4065700 t.n.v.
Mediacommunicatie, Amsterdam.
IBAN: NL85INGB 0004065700
BIC: INGBNL2A.
PayPal-betaling: rob@mediacommunicatie.nl

Verzending:
Eventuele klachten inzake verzending, onregelmatige ontvangst en adreswijziging ten alle tijden richten aan: SMC, Postbus 53121, 1007 RC Amsterdam

Advertentietarieven:

	eenmalig	*tweemalig*
1/1 pagina:	Euro 23,-	Euro 34,50
1/2 pagina:	Euro 14,-	Euro 23,-
1/4 pagina:	Euro 10,-	Euro 16,-

FOTO'S
Indien niet anders vermeld zijn alle foto's uit het Freewave en Offshore Echo's archief.

ISSN NR. 1381-8562

VOORWOORD

Beste lezers,

Het archief van Graham Gill lijkt onuitputtelijk. Hans Knot is inmiddels alweer bij de 14e aflevering van deze reeks aangekomen en er blijven interessante zaken opduiken. Dan te bedenken dat Hans willekeurig wat zaken heeft meegenomen en er dus nog heel wat verrassingen in het archief kunnen zijn achtergebleven. Op de voorpagina poseert Graham met een blikje 7-Up.

Van de 7-Up een vergezochte brug naar een ander onderwerp: het was 1970 dat de eerste suikervrije 7-Up in de winkels lag. De muziek-, media- en andere herinneringen voeren ons naar dit jaar terug met nog veel meer gebeurtenissen.

De Piratenclub van Tineke is inmiddels niet meer te beluisteren, maar heeft kortstondig de gemoederen beziggehouden. Tsja, de ene club is de andere niet...

Rob Olthof zet nog eens zijn internetradio aan en bekijkt de nieuwsgroep zeezenders kritisch.

Voor de tweede maal plaatsen we achterin het blad een puzzel van Leon Balmaekers.

Veel lees- en puzzelplezier toegewenst,
Jan van Heeren

INHOUD

Heden en verleden	3
Perikelen	4
Nieuws uit Engeland	7
Nieuws uit Amerika	7
De ene club is de andere niet	8
Mijmer met met SMC	11
Het Graham Gill archief (14)	12
Muziek- en mediaherinneringen 1970	17
Recensie: Der neue Antennen-Ratgeber	26
Internet surftips	27
Zeezenderpuzzel	27

OMSLAG

Foto: Graham Gill in de RNI-studio

Gast bij Tineke

VR 26 NOV: Vandaag is er andermaal op Radio 5 Nostalgia een uitzending te beluisteren van 'Tinekes Piratenclub'. In deze aflevering heeft ze het andermaal over de invloed van Radio London. Gelijk aan eerder Hans Knot – eind oktober – is Tom Mulder te gast, die destijds heel goed door de programmamakers van Radio London beïnvloed is geweest. Hij stapte zelfs op jonge leeftijd het kantoor in Curzon Street in de dure wijk Mayfair binnen om te kijken of hij een baan kon krijgen. Te jong bevonden, werd hij heen gestuurd. Maar hij liet zich niet snel kisten want thuis gekomen in Amsterdam nam hij een Nederlandstalige promo op die hij naar London stuurde. Enkele weken later viel hij 's ochtends van verbazing uit zijn bed toen hij deze spot terug hoorde op de 266 meter in de Tony Blackburn show. Ook ging Tineke in op de gezondheidstoestand van Tom Mulder en wat hij al niet heeft moeten doormaken sinds 2004.

Liverpool

MA 29 NOV: Vandaag kreeg ik een kort verslag van Jan Fré Vos, de voorzitter van SMC. Hij heeft een vakantie gemaakt, wat hem naar Liverpool bracht. Hij ging ook op zoek naar het Carolinekantoor uit de jaren zestig maar deed nog een opzienbarende ontdekking: 'Het kan een mooie opdracht zijn voor onze oude televisievakantieman, Frits Bom. Onderzoek uw vakantiebestemming op sporen van zeezenders. In het geval Liverpool kom je dan al snel uit op 61, Lord Street *(foto)*. Hier was het kantoor van Radio Caroline North in de swingin' sixties gevestigd. Het pand ligt midden in het centrum van de stad en is gevestigd boven (tegenwoordig) een winkel van T-Mobile. Met een smalle trap ga je naar boven en dan kom je uit in een coffee-shop in de oorspronkelijke bedoeling van het woord.

Band met Ronan O'Rahilly

Verrassender vond ik de vondst in The Beatles Story in het Albert Dock. In het jaar 1968 hadden The Beatles het merk 'Apple' opgericht. Behalve een platenlabel had Apple ook andere poten, onder andere een kledingmerk. Het werd niet goed aangepakt en op de platen na flopte Apple verschrikkelijk. De kleding uit de winkels werd zelfs gratis weggegeven. Op 24 augustus 1968 stelden John, Paul, George en Ringo Caroline-oprichter Ronan O'Rahilly aan als financieel adviseur. Het was, denk ik, niet zo'n briljant idee. Enig idee of daar nog iets uit is gekomen?'

Mr Soul

ZO 5 DEC: Ferry Maat (Voorburg, 1947) was jarenlang Nederlands populairste deejay. Veertig jaar geleden begon hij op de zeezender Radio Noordzee. Ferry Maat is vooral bekend van de Soul Show, het baanbrekende programma waar voor het eerst structureel zwarte muziek, vooral soul en funk, gedraaid werd. Door de combinatie van de soul en de onnavolgbare, snelle presentatie van Ferry Maat werd dit programma een enorm succes. Talloze artiesten werden bekend nadat hun platen door Ferry waren gedraaid. "Ik selecteerde op mijn eigen smaak. Als ik blazers hoor die fantastische tricks uithalen, denk ik: "Dit moet ik laten horen.""

Hitlijsten

Ferry Maat presenteerde daarnaast jarenlang hitparades bij de TROS op Radio 3, en later het populaire 'Maat in de Middag' op Radio 2. Als jongetje van vijf was hij al bezig met muziek, want hij kreeg pianoles. Nadat bleek dat hij talent had, ging hij naar het conservatorium. Hij speelde als pianist in verschillende bands maar koos voor de radio. Vanavond op de NRT een documentaire rond de persoon van Ferry Maat. Maat vertelt over zijn liefde voor de soul, over het maken van jingles en over uitgaan met Marvin Gaye. En over zijn favoriete groep Earth, Wind & Fire. Verder onthult Maat een mogelijke terugkeer van de Soul Show volgend jaar: "De kans is redelijk groot aanwezig."

Anderen over Ferry

Behalve Ferry Maat zelf zijn ook oud-collega Ad Roland, zoon Menno Maat en radiohistoricus

Hans Knot te horen. En zijn ontdekker Willem van Kooten komt ook nog aan het woord. De documentaire werd gemaakt door Guido Spring. Een verhaal over soul, verlegenheid, radio en perfectionisme.

Met dank aan: Martin van der Ven, Rob Olthof en Jan-Fré Vos

Samenstelling: HANS KNOT

DO 18 NOV: Feyenoord spant een kort geding aan tegen RTV Rijnmond. De voetbalclub heeft daartoe besloten omdat het regionale station op de radio verslag blijft doen van de wedstrijden, terwijl Feyenoord de exclusieve rechten daarvoor heeft vergeven aan Megastad FM. De club geeft op de website aan de gang van zaken te betreuren, maar er alles aan te hebben gedaan om de rechtsgang te voorkomen. Algemeen directeur Eric Gudde van Feyenoord zegt zich liever met andere zaken bezig te houden, "Maar dit nog langer toestaan is simpelweg geen optie." RTV Rijnmond deed tot september dit jaar live verslag van wedstrijden van Feyenoord. De Rotterdamse club zegde de overeenkomst op, nadat beide partijen het niet eens waren geworden over de financiële voorwaarden. Feyenoord verkocht de exclusieve rechten daarop aan Megastad FM. De Eredivisie CV steunt Feyenoord in deze zaak. "Als deze wijze van radioverslaggeving door RTV Rijnmond zou worden toegestaan, komt de exploitatie van de zogeheten radiorechten voor alle clubs in gevaar," aldus Alex Tielbeke, directeur van de Eredivisie.

DO 18 NOV: De Beeld en Geluid Oeuvre-award 2010 is toegekend aan André van Duin *(foto)*. Volgens de jury van de vakprijs wordt Van Duin onderscheiden voor zijn bijzondere bijdrage aan de ontwikkeling van de Nederlandse televisie. "Hij is een geboren komiek met een uniek talent voor het ontwikkelen van typetjes, die inmiddels onderdeel van het Nederlands gedachtegoed zijn geworden," staat in het juryrapport. Van Duin kreeg het nieuws te horen van juryvoorzitter Peter Römer. "De rij televisieprogramma's die André van Duin sinds 1964 en tot op de dag van vandaag heeft gemaakt is indrukwekkend." Zeker als die lijst wordt afgezet tegen de vele films, theatertournees en radioprogramma's die hij daarnaast maakte. Om maar te zwijgen over de carnavalskrakers, langspeelplaten en cd's die hij het licht deed zien." Daarnaast wijst Römer op de vele typetjes die de komiek heeft gecreëerd. "Niemand heeft hem in al die jaren naar de kroon kunnen steken. Niemand heeft hem dit nagedaan." Het beeld dat bij de prijs hoort, wordt 24 januari uitgereikt tijdens de 'Beeld en Geluid Awards'. Het portret van André Van Duin wordt dan ook opgenomen in de glazen Wall of Fame in het gebouw. Eerdere winnaars van de Oeuvre-Award, die sinds 2007 wordt uitgereikt, zijn Koos Postema, Mart Smeets en Ad van Liempt.

VR 19 NOV: Jelle Visser *(foto)* is vanaf 1 december eindredacteur van 'EenVandaag' (TROS/AVRO). Met het aantrekken van Visser, namens de TROS, is het eindredactieteam op volle sterkte. Naast Visser zijn dat Peter Kwee (TROS), Aletta Oosten en Sjoerd Fennema (AVRO). Visser werkt al langere tijd op de redactie van het programma. Hij was de afgelopen jaren één van de gezichten op locatie. Zo maakte hij reportages in Irak, Afghanistan en in New Orleans na orkaan Katrina. Recent volgde hij het proces tegen Geert Wilders op de voet. Hoofdredacteur Jan Kriek: "Jelle kent het klappen van de zweep, hij heeft met zijn poten in de modder gestaan. Bovendien is het een TROS'er in hart en nieren. Met de komst van Jelle kan men met 'EenVandaag' verder bouwen aan de toekomst."

VR 19 NOV: Het programma Villa Felderhof verdwijnt van de televisie. Het programma is volgens een woordvoerder van de NCRV te duur om te maken. Rik Felderhof is als freelancer verbonden aan de omroep. Felderhof opent 27 december voor de laatste keer de deuren van Villa Felderhof. In deze speciale uitzending verruilt Felderhof de rol van gastheer en presentator met Joris Linssen. De laatste interviewt de presentator en laat hem vertellen over zijn jeugd, het leven in de villa, zijn carrière en zijn toekomst. Vanaf 1996 kwam Villa Felderhof op het scherm. Rik Felderhof ontving bijna tweehonderd

gasten in zijn villa aan de Côte d'Azur. Eén van de afleveringen die nog steeds het meest tot de verbeelding spreekt, is de uitzending met majoor Bosshardt en Herman Brood. Maar ook de programma's met Pim Fortuyn, Frédérique Huydts, André Hazes, Jan Smit, Jos Brink en vele anderen liggen bij velen nog in de herinnering.

ZO 21 NOV: Het programma Weeshuis van de Hits is uitgeroepen tot meest legendarische KRO Radioprogramma. Het programma uit de jaren tachtig van de vorige eeuw, van radio-illusionist Peter van Bruggen en zijn geheimzinnige maatje 'Morrison', kreeg de meeste stemmen van het publiek tijdens een feestelijke uitzending van het Theater van het Sentiment op Radio 2. De verkiezing werd gehouden omdat de KRO 85 jaar bestaat. Het Weeshuis van de Hits werd van 1981 tot en met 1991 uitgezonden op Hilversum 3, later 3FM. Eerst op de woensdagmiddag en vervolgens op zondagmiddag. "Uniek aan dit muziekprogramma vol emoties, gevoelens en sferen was dat zich na iedere uitzending een paar honderd luisteraars meldden die lid wilden worden van Het Weeshuis," aldus een woordvoerder van de KRO. "Luisteraars bleken gevoelig voor de charmeteksten van het 'weesje' Morrison *(afbeelding)*, dat in een jaar tijd 25.000 leden binnen haalde." De tweede plaats in deze verkiezing van meest populaire radioprogramma in de KRO-geschiedenis is voor Theater van het Sentiment, op de voet gevolgd door de zoekrubriek Adres Onbekend. Het Radio 2 zomerprogramma Route du Soleil van Peter van Bruggen eindigde op de vierde plek. De top 5 eindigt met het lunchprogramma Tijd voor Twee van Frits Spits.

WO 24 NOV: Alle uitzendingen van het radioprogramma Ronflonflon zijn gevonden en staan online. Dat heeft de VPRO bekendgemaakt. Het programma werd uitgezonden op woensdagmiddagen op Hilversum 3. De eerste uitzending was op 10 oktober 1984, de laatste op 30 januari 1991. De VPRO had de meeste uitzendingen bewaard op band of geluidscassette, maar er ontbrak een aflevering. Afgelopen week werd die ontbrekende aflevering, van 12 december 1984, toegestuurd door het Wim T. Schippersgenootschap. Ronflonflon werd gepresenteerd door Jacques Plafond (Wim T. Schippers). Hij praatte meestal door de platen heen en stak zijn mening niet onder stoelen of banken. Hij sprak zijn gasten met 'joe' aan om te voorkomen dat hij ze met je of u moest aanspreken. De overige Rollen werden vertolkt door Clous van Mechelen, Janine van Elzakker, Rogier Proper, Neel van der Elst, Jan Vermaas, Andrea van Mechelen, Marylou Busch, Willem Honijk en Mimi Kok. Alle afleveringen van Ronflonflon zijn via de site van de VPRO te beluisteren.

WO 24 NOV: PricewaterhouseCoopers voorspelde vorige week in haar 'Entertainment & Media Outlook for the Netherlands 2010 - 2014' dat de radiomarkt de komende vijf jaar niet zal groeien. George Bohlander van het Radio Advies Bureau ziet dat anders. "PwC trekt de verkeerde conclusies," vindt hij. "Met de radiomarkt gaat het dit jaar erg goed. Radio is in de eerste drie kwartalen gestegen met 5 pct. Voor de totale reclamebestedingen wordt de komende vijf jaar een gemiddelde stijging verwacht van 2,7 pct en voor de reclamebestedingen in de radiomarkt zelfs 3,3 pct," aldus Bohlander tegenover Adformatie. "Maar PwC telt in zijn rapport twee zaken op: bestedingen van consumenten (end-user spending) en reclamebestedingen. PwC verwacht de komende jaren voor radio bij de consumentenbestedingen een daling (-4,3%), maar bij de radioreclamebestedingen dus een flinke stijging. Dat geeft een verkeerd beeld." Hij vraagt zich af of PwC de markt wel goed kan inschatten: "Als je de historische PwC-cijfers van de reclamebestedingen vergelijkt met de netto bestedingen van Nielsen dan gaat het al fout. Voor dit jaar verwacht PwC dat de reclamebestedingen zullen dalen met -2,4 pct, terwijl Nielsen in het 1e helft 2010 een kleine stijging van 0,4 pct meet en een inschatting geeft van 0,7 pct."

ZA 27 NOV: Brecht van Hulten volgt Felix Meurders in januari op als presentator van Kassa. Dat maakten ze bekend tijdens de live-uitzending van het consumentenprogramma van de VARA. Felix Meurders, die het televisieprogramma sinds het begin in 1989 heeft gepresenteerd, neemt op 18 december afscheid tijdens de laatste uitzending van dit jaar. Hij gaat zich dan volledig toeleggen op het maken van radio, aldus de persdienst van de VARA. Op werkdagen pre-

senteert Meurders op Radio 1 'DeGids.fm' en iedere zaterdagmiddag 'Spijkers met koppen' op Radio 2. Brecht van Hulten begint per 8 januari in haar nieuwe functie. Eerder presenteerde ze onder meer het NOS Jeugdjournaal en 'Goedemorgen Nederland'. Tot voor kort was zij geregeld te zien als presentatrice van het nieuwsprogramma 'Editie NL' op RTL 4.

MA 29 NOV: De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) gaat geen nieuw levensbeschouwelijk radiostation starten. Eerder waren er plannen om Radio 7 te starten, maar met de voorgenomen bezuinigingen van 200 miljoen zijn deze plannen in de ijskast gezet. Op Radio 1 reageerde radiodirecteur Jan Westerhof op het bericht. "Zolang we geen duidelijk beeld hebben wat de bezuinigingen gaan betekenen voor onze programmering, leek het ons niet verstandig om nu door te gaan met Radio 7." Het was de bedoeling om van Radio 7 een levensbeschouwelijk station te maken. Momenteel zendt Radio 5 in de avond en het weekend levensbeschouwelijke programma's uit. "In het mediagebruik gaat het er om dat je zeven dagen per week, 24 uur per etmaal dezelfde programmering kunt aanbieden."

DI 30 NOV: Siham Raijoul presenteert vanaf januari het Jeugdjournaal. Raijoul wordt toegevoegd aan het team van vier presentatoren. De vijfde presentator is nodig omdat het Jeugdjournaal nu ook 's ochtends te zien is. De 24-jarige Raijoul liep twee jaar geleden stage bij het nieuwsprogramma voor kinderen. Zij bleef daarna als freelancer aan het Jeugdjournaal verbonden. De afgelopen jaren was ze bij Omroep Brabant werkzaam als redacteur en presentatrice.

WO 1 DEC: De 'Radiobitches Oeuvre Award' gaat dit jaar naar *Harmke Pijpers* (64) (foto). Eerder werd de prijs al uitgereikt aan haar collega's Tineke de Nooij (69), Jeanne Kooijmans (46) en Meta de Vries (69). Harmke: "Ik vind de 'Radioteefprijs' een buitengewoon onhandige naam. Ik had hem kunnen weigeren, maar dan had geen hond geweten dat ik hem geweigerd had. Dus pak ik hem aan en zeg ik er wat van." De jury, die onder anderen bestaat uit Erik de Zwart en oud-winnares Tineke de Nooij, vertelt: "Harmke was lange tijd dé stem van de VPRO. Met haar enorme staat van dienst heeft ze als programmamaker een flinke stempel gedrukt op het Nederlandse radiolandschap. Harmke beschikt over een van de mooiste stemmen van Nederland. Ze is een unieke persoonlijkheid en een fantastische programmamaker. Op haar eigenzinnige en onnavolgbare manier weet zij als scherp interviewster te imponeren. Kortom: een vrouw met 'guts'!"

DO 2 DEC: Omroep Brabant stopt met de verspreiding van het televisiesignaal via de satelliet. Per 1 januari 2011 is het signaal niet meer te ontvangen. De omroep zou de komende jaren een onverantwoord hoog bedrag op tafel moeten leggen om het signaal in de lucht te houden. Dit staat niet in verhouding tot het aantal kijkers via de satelliet en vergeleken met de kosten van de analoge en digitale distributie van het signaal. Omroep Brabant heeft door een subsidie van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en KPN de afgelopen vier jaar haar televisiesignaal via de satelliet kunnen verspreiden. Deze regeling loopt op 1 januari af. Hierdoor wordt het onbetaalbaar om het signaal via de satelliet te blijven verspreiden. De programma's van Omroep Brabant zijn wel te bekijken via Digitenne of op de website van Omroep Brabant.

VR 3 DEC: Ronnie Wood, al 34 jaar gitarist bij The Rolling Stones en kunstenaar, is met ingang van vandaag wekelijks op Arrow Classic Rock te horen met een eigen radioshow. 'Mr. Rock 'n Roll' maakt een radioprogramma waarbij, zonder een blad voor de mond te nemen, een kijkje wordt gegeven in meer dan veertig jaar Rock 'n Roll. Wood speelt ook zelf live in de uitzending en ontvangt gasten als Slash en Keith Richards. De leiding van Arrow Classic Rock is trots op dit radioprogramma dat exclusief elke vrijdagavond van 21.00 tot 22.00 uur wordt uitgezonden. The Ronnie Wood Show wordt herhaald op zaterdagnacht van 00.00 tot 01.00 uur en is ook via de website (www.arrow.nl) en mobiel te beluisteren. Arrow Classic Rock directeur Ad Ossendrijver: "Als er één persoon is die mag praten over de British Rock Music, dan is het Ronnie Wood. Hij heeft de echte verhalen en ervaring gedurende vier decennia Rock 'n Roll. Begonnen bij Jeff Beck en via The Faces naar The Rolling Stones. Je weet nooit van tevoren welke richting The Ronnie Wood Show op gaat, maar het is elke keer weer een fascinerende reis van een uur."

MICHEL VAN HOOFF (met dank aan RadioVisie)

Franstalig in Engeland
Franstalige inwoners van Londen hebben sinds november hun eigen radiostation. Om 12.00 uur lokale tijd op 17 november startte French Radio London via Digital Audio Broadcasting (DAB). Het kersverse kanaal brengt een mix van veel Franstalige muziek en informatie uit zowel Londen als Frankrijk. Net als alle wereldsteden telt ook Londen veel verschillende nationaliteiten. Daarom zijn er ook diverse radiostations die zich hierop richten. Zo heeft de Britse hoofdstad al een Griekstalig, een Turkstalig en diverse Aziatische radiostations. Daarnaast brengt Spectrum Radio dagelijks op de middengolf programma's in verschillende talen.

Hoog aantal
De ongeveer 400.000 Franstalige inwoners van Londen werden echter nog niet bediend. Daar is dus verandering in gekomen. Het station is te ontvangen via het London II DAB-multiplex. Men neemt hiermee de plek in van Smooth Radio. Het oldiesstation heeft de Londense editie opgeheven en is nu via het landelijke multiplex van Digital One te ontvangen. French Radio Londen zendt een mix uit van veel Franstalige muziek en informatie uit zowel Londen als Frankrijk. Hiervoor heeft men diverse bekende namen uit de Franse radiowereld aan zich weten te binden. Zo presenteert Olivier Jauffrit de ochtendshow. Hij was eerder te horen op de stations Rire & Chansons en Europe 2 (nu Virgin Radio). Daarnaast is Caroline Bodin in de middag te beluisteren. Zij was eerder werkzaam voor Radio France International. Op het gebied van muziek mogen de plannen van French Radio London ambitieus genoemd worden. Want terwijl een verplichte muziekquota van 40% aan Franstalige muziek bij de meeste stations in Frankrijk als een molensteen om de nek hangt, heeft French Radio London besloten om maar liefst 80% Franstalige muziek te programmeren. Er is speciaal voor dit hoge percentage gekozen om zich te onderscheiden van de Engelstalige stations.

Veel licenties
In 2005 startte Ofcom, de Britse organisatie vergelijkbaar met het Commissariaat voor de Media, met het toekennen van community radio licenties, en niet zonder resultaat: sindsdien kwam er gemiddeld om de tien dagen een community radiostation bij. Inmiddels kunnen 11 miljoen Britten één van de - voorlopig - 181 community radio stations beluisteren, een stijging van 17% tegenover 2009 en zelfs 36% sinds 2008. Op korte termijn komen daar alvast ongeveer dertig stations bij. Typerend voor Community radio is de content gericht op een specifiek doelpubliek, het niet-commercieel karakter en het kleine zendbereik (ongeveer 5 kilometer). In die zin zijn ze vergelijkbaar met sommige lokale radiostations bij ons en complementair aan zowel de commerciële als openbare radiostations, die minder met nichecontent bezig zijn.

Vrijwilligers
Community radio's werken hoofdzakelijk met vrijwilligers, gemiddeld 75 personen per station. In totaal presteren zij wekelijks ruim 40000 uren die resulteren in de productie van meer dan 15000 uren radiocontent. Veel van deze vrijwilligers hebben vooraf weinig of geen radio-ervaring en leren al doende het radiovak. Inkomsten halen community radiostations uit een veelheid van bronnen. Hoewel dit niet voor alle stations is toegelaten, is ook sponsoring en de verkoop van reclameruimte een mogelijke inkomstenbron. Deze mag echter maximaal 50% van de jaarlijkse inkomsten vertegenwoordigen.

Gericht op het luisterpubliek
Naast originele inhoud van de programma's, die je zelden op andere radiostations hoort, leveren community radio's ook andere 'diensten' aan hun luisterpubliek, wat ze een sterke sociale dimensie geeft. Zo zenden veel stations programma's uit in minderheidstalen, komt de luisteraar bijvoorbeeld meer te weten over werkaanbiedingen of opleidingen en wordt de deelname aan het sociale debat gestimuleerd, ook en vooral voor wie moeilijk toegang krijgt tot andere media. Community radio's bevorderen op die manier sociale cohesie, culturele diversiteit en versterken het wederzijds begrip tussen verschillende culturen.

Meer luisteraars dan vorig jaar
Het gemiddelde aantal luisteraars op weekbasis in Amerika tijdens het derde kwartaal van 2010 ten opzichte van dezelfde periode in 2009 geeft een aanwinst van liefst 3,3 miljoen. Dit zijn gegevens die vrijgekomen zijn via het RADAR Radio Listening Report van voornoemd kwartaal, uitgevoerd in opdracht van Arbitron. In de leeftijdscategorie boven 12 jaar luisteren nu gemiddeld per week 239.8 miljoen Amerikanen eens of meerdere malen naar de radio, dat neerkomt op 93,2% van de Amerikaanse bevolking boven de 12 jaar. In 2009 stond het aandeel op 92,5%. In

doorsnee groeide het aantal luisteraars in de leeftijdsgroep tussen 18 en 34 jaar het meest en wel met 960.000 personen vergeleken met het aantal in 2009.

Oproep

Tijdens een bijeenkomst van katholieke bisschoppen, gehouden in Costa Rica, heeft men er voor gepleit te komen tot de oprichting van een regionaal netwerk van katholieke radiostations voor Midden-Amerika. Het doel van het eventuele netwerk is, volgens een verslag uitgebracht door Agenzia Fides, nauwe samenwerking op technisch en financieel gebied en het gezamenlijk naar buiten brengen van de katholieke boodschap. In Midden-Amerika zijn rond de 60 radiostations die in dat deel van de wereld een centrale rol spelen bij het verspreiden van de boodschap van de kerk. Eén van de deelnemers, bisschop Alvaro Ramazzini uit San Marcos, in Guatemala, verklaarde: 'Deze eventuele gezamenlijke boodschappen zullen ons helpen in het gevecht tegen de criminaliteit en de corruptie en zijn onvervangbaar als het zal gaan om humanitaire hulpverlening en de ontwikkeling in de deelnemende landen."

RENE BURCKSEN & JAN HENDRIK KRUIDENIER

In ons land zijn er vele clubs, kleine en soms grote samenscholingen van mensen die een gemeenschappelijk streven of doel hebben. Allereerst zijn er de sportclubs waarin mensen willen bewegen. Een heel groot deel van de leden in de club doen dit op een ontspannende wijze als een soort van tijdverdrijf en genot om te ontspannen. Nadat weer een leuke wedstrijdochtend met succes of met verliezen is afgesloten, gaat toch een ieder met een ontspannen gevoel zijn of haar weg zonder te mopperen op de leden die fouten maakten of verloren.

Anderen zijn lid van een vogelspotterclub, verenigd om zeldzame vogels, al dan niet in het broedseizoen, te ontdekken. Als eenmaal een zeldzame vogel is ontdekt worden medespotters op de hoogte gesteld van de soort vogel en de plek en het tijdstip waar de vogel voor het eerst is gespot. Uit alle delen van het land komen vervolgens de spotters naar de plek van het wonder der verschijning, om heel stilletjes, maar toch met elkaar het genot van die vogel – mocht deze er nog zijn – te kunnen beleven. Vaak wordt er nadien nog een kop koffie of iets anders genuttigd in een lokaal café, wat voor de uitbater een voordeel is, want zonder die vogel had hij die dag niet een mooie omzet gehaald. De spotters tevreden, de uitbater tevreden, ook wanneer de vogel niet weer is gespot.

Ik rijd wel eens op een woensdagmiddag door de Nieuwe Ebbingestraat in Groningen en als het dan zomer is dan staat het grote raam van het op de hoek van het Noorderplantsoen gelegen café open, en komt er niet alleen een sterke cafégeur je tegemoet maar ook nog eens een tamelijk geroezemoes. Licht lawaai dat redelijk positief overkomt. Het ligt daar vlak bij een druk kruispunt waar ik, als fietser, voorrang dien te geven en dus alle tijd heb een blik te werpen in het café. De lokale kaartclub is bijeen en aan de tafels zitten stelletjes van vier te klaverjassen, een pils of een neutje of een ander drankje erbij. Er zijn verliezers en winnaars bij deze kaartclub, maar telkens keert men van genot tevreden naar huis.

Anno de 21ste eeuw hoor je veel mensen het hebben over hun manier van netwerken. Dat doen ze achter hun computer, al dan niet met iemand erbij aanwezig. Men probeert via Facebook, Hyves en tal van andere – voor hun interessante sites – contacten te leggen en zo veel mogelijk vrienden te maken. Immers het staat heel goed dat er achter je naam, pakweg 321 vrienden staan. Binnen Facebook en Hyves zijn er ook tal van mogelijkheden je aan te melden bij een clubje mensen, die over een bepaald onderwerp al dan niet hun zegje willen doen en zich daar goed bij voelen. Aan het einde van de internetsessie doet de persoon in kwestie meestal voldaan de computer uit, einde aan weer een moment bezig geweest te zijn met het clubje al dan niet lotgenoten.

Sinds enkele maanden is er op Radio 5 Nostalgia een programmaonderdeel in de Tineke Show. Iedere vrijdag is er, ongeveer zeven minuten na vijf uur in de middag, de Piratenclub. *Tineke* keuvelt, op de haar zo bekende manier, gezellig met haar gast van de week over een bepaald onderwerp uit de zeezendergeschiedenis. Doel is – trouwens van alle programma's van Radio 5

Nostalgia, de luisteraars op een ontspannende manier wat genot te bezorgen door over nostalgie te praten. Tal van herinneringen komen – al dan niet op waarheid gestaafd – in diverse programma's voorbij. Wees eens eerlijk, wie had nu gedacht in 1967 – toen Radio London uit de ether verdween – dat we in 2010 op een ander station nog zouden praten over de kracht van Big L?

Nu is de Piratenclub geen club waar je gedegen onderzoeksjournalistiek mag verwachten. Nee, gewoon 20 minuten gezellig keuvelen met de gast van de betreffende vrijdag, dit in 4 blokjes van 3 minuten gelardeerd met een aantal muziekjes. Een nostalgisch kleurtje van de radio van toen dat vele luisteraars een warm gevoel dient te geven in herinnering aan hun jeugd. Met volle tevredenheid zullen er velen zijn die wekelijks afstemmen en via e-mails hun mening en herinnering geven over de radiohelden van weleer. Tineke en gast keren na de uitzending tevreden en met enig genot weer huiswaarts. Het clubgevoel is degelijk aanwezig.

Maar vergis ik me nu? Zie ik alsmaar mopperende mensen die aan de wal staan omdat er weer een fout is gemaakt, omdat Tineke niet op die plaats hoort te zitten? Omdat er aan een bepaald onderwerp veel te kort aandacht is besteed of dat de naam van een plaat verkeerd is uitgesproken of dat een jaartal bij een gedraaide plaat verkeerd de ether is ingeslingerd? Wie is eigenlijk de producer van het programma? Een vraag die ik recentelijk ook ergens las? Kan die geen beter onderzoek doen over het onderwerp dat in de Piratenclub wordt behandeld? Nee, de taak van de producer is in het geval van de Tineke Show, te zorgen dat er wordt gelet op het strakke tijdschema. Dat in uur één de vaste onderwerpen op de juiste tijd worden gestart en in uur twee bijvoorbeeld de Piratenclub om 7 minuten over 5 uur start en af en toe de rem kan worden gezet op het enthousiasme van Tineke, zodat een onderwerp niet uitloopt en daarbij andere onderdelen van het programma niet in het gedrang raken.

Ik probeer met dit verhaal duidelijk te maken dat je op geen enkele wijze kan verwachten dat het piratenclubje er is voor het brengen van exacte feiten maar puur om genot en ontspanning te brengen met een nostalgisch vleugje. Wil je exacte feiten dan is het luisteren naar een goede documentaire de juiste plek om de kennis te vergaren. Of haal het uit één van de vele boeken die over het betreffende onderwerp zijn geschreven. Uiteraard constateer ik ook de missers maar ik denk dat we alleen die persoon, die de betreffende middag in het programma als gast zit, de mogelijkheid dienen te geven Tineke op een fout te corrigeren en dat op een prettige manier. Verder lijkt het me een prima voorstel gewoon op vrijdag met een knipoog aan te sluiten bij deze club en vooral jezelf te ontspannen.

Tineke zet hem op!

Bovenstaande plaatste in eind november in de nieuwsgroep zeezenders, de groep op internet waar een ieder die denkt een mening over de geschiedenis te kunnen geven, dat ook daadwerkelijk doet. Een aantal reacties wil ik u niet laten missen. In de groep meldde Juul Geleick: 'Ik ga mij hier niet, en zeker niet diepgravend, mengen in de discussie, maar ik lees wel dat er een hele hoop mensen journalistiek hebben gestudeerd. Interessant, ik weet nog wel uit mijn werkzame leven dat we aan die mensen, die dat allemaal op scholen hebben geleerd, niet echt veel hadden als het op radiomaken aankwam. Ondanks het feit dat in Tilburg een oud TROS Aktua-collega lesgaf. Ik heb in ieder geval geen journalistiek gedaan, middelbaar elektronica en Radio Veronica. Over leerscholen gesproken. Niets, Utrecht, Tilburg en Zwolle. Gewoon in 'Hillywood,' de praktijk dus, 40 jaar lang.'

Ook persoonlijk kreeg ik een ondersteunende reactie van Juul: 'De kritiek van de mensen op het programma van Tinus snap ik wel, maar wat die mensen niet (willen) snappen is dat, zoals jij ook al probeert duidelijk te maken, het geen diepgravend programma is. Dat is volgens mij ook niet de bedoeling. Ik heb ook kritiek maar meer op de technische kant, het instarten van verkeerde onderwerpen e.d.. Maar dat is wat anders. En wees nu eerlijk, Tinus was in die tijd met heel andere dingen bezig, het opbouwen van Radio Veronica. Natuurlijk is er wat te verbeteren, maar het programma wordt gemaakt door mensen die het allemaal niet meegekregen hebben, behalve Tinus. Maar moeten ze dan een heel specialistisch programma maken a la 'Poster'? Welnee, gewoon een 'club,' zoals jij ook al terecht schrijft. Het is niet de bedoe-

ling, denk ik, dat ze het hebben over 'hoe hoog de zendmast' was. Daar is een forum of nieuwsgroep voor en dan nog. Als over enige tijd het programma niet meer bestaat dan is het huis bij de zeezendermensen weer te klein. Kijk, ik ben de eerste die schrijft; 'radiomaken is een vak,' maar ook hier staan weer de beste stuurlui aan wal.'

Na plaatsing van deze bovenstaande mening kwam er een aantal reacties waarvan ik u een paar wil laten meelezen: 'Ik bewonder Tineke nog steeds, maar een onderwerp moet je voorbereiden. Ook een interview met een deejay die een groot bewonderaar is van Radio London. Ik heb journalistiek gestudeerd en een vereiste voor zo'n item is dat je affiniteit hebt met het onderwerp en dat begon toch met de bewondering van Tom Mulder voor Big L? Het gaat mij niet om de fouten, die er gemaakt worden. Het is gewoon niet leuk om naar te luisteren en dat komt vooral omdat er geen goede vragen gesteld worden en te duidelijk blijkt dat Tineke niet in 'de materie zit'. Die materie kan ook de postzegelclub of de postduivensportman zijn. Je hoort je voor te bereiden (en dat is 90 % van de totale tijd.) Hans Marijs

Dave Dennis op Radio London

'Beste Hans Marijs. Ik las ergens een opmerking dat Tineke bewust die tijd heeft meegemaakt. Ja, haar tijd en die van haar collega's bij Radio Veronica, maar ze heeft volgens mij alle andere stations niet bewust meegemaakt. Dat hoor je aan de toon, de reactie op opmerkingen etc. Voorbereiding bij haar bestaat uit een telefoontje: kun je gezellig langskomen om over een onderwerp te praten etc. Ik heb een dag van tevoren nog allemaal fragmenten zitten uitzoeken. Genoeg om 10 afleveringen te vullen over London. Bij elk onderwerp aangegeven waar het fragment diende te worden gestart. Mijn eerste fragment was London over Wynne, de neergestorte piloot, instarten na, ik dacht, 3,51 min. Met het papier voor zijn neus start de technicus het fragment op 00.00 in. Vanaf dat moment dacht ik: "De benaming 'clubje' is niet slecht gekozen. Lekker praten over vroeger, als de luisteraar maar een warm gevoel krijgt." Jij komt van origine uit de ziekenomroepwereld, ik ook. We zijn daar zeker goed getraind op het maken van interviews en zijn allesdoeners. Maar dat is echt niet het doel van Radio 5 Nostalgia. Entertainen, als de doelgroep maar wordt bereikt, maar wel met onze muziekkeuze en minimale journalistieke insteek. Ik denk dat daar bewust voor gekozen is en wij ons daar maar in dienen te berusten. En wees eerlijk, we hebben genoeg archiefmateriaal om ons ook op een andere manier een goed clubgevoel te geven. Ik zie het met een knipoog en als een amuserend clubje. Hans Knot.'

Vervolgens Leen Vingerling op Hans Marijs zijn posting: 'Net als jij heb ik ook journalistiek gestudeerd (Tilburg) en ik ben het helemaal met je eens. Wat Hans Knot ons duidelijk probeert te maken is dat wij het programma anders zouden moeten beoordelen. Volgens hem is de insteek van dit programmaonderdeel op Radio 5 gezellig keuvelen over vroeger en 'toevallig' gaat het over de zeezenders. Het mag niet te diepgravend zijn en moet vooral sfeervol zijn. (Maar is dat ook zo? Heeft Hans Knot dit nagevraagd?) In mijn optiek kun je ook met gedegen kennis van zaken een sfeervol programma maken. Maar gedegen kennis vereist voorbereiding en inleving in het onderwerp. Zoals ik al eerder opmerkte getuigt het van weinig respect voor je gast, als je niet veel over het onderwerp weet. Soms kan een presentator ook niet alles weten, maar in dit geval heeft Tineke in dezelfde periode haar 'brood' verdiend. Tineke is gewoon niet geschikt voor informatieve elementen in een programma. Er gaat bovendien te veel mis in 'de Piratenclub'. Het foutief instarten van fragmenten, gast zonder informatie 20 minuten op de vork laten hangen etc. Het uur voorafgaand aan de Piratenclub konden luisteraars reageren op de poststaking. Ook die gesprekken blonken niet uit in vraagstelling. Als je Frits Spits dit programma zou laten presenteren, dan krijgt het wel de diepgang die nodig is. Ik vind dat de publieke omroep haar taak serieus dient te nemen. Het is immers belastinggeld. Ik kan daarom niet leven met de opvatting van de 'fietsende Goeroe' dat de club amuserend is en met een knipoog moet worden bezien. Ik luister dus voortaan niet meer, want dit was de zoveelste teleurstelling. Het ligt voor mij aan Tineke. Te chaotisch, te veel 'schoolkrant'-gebabbel en waarschijnlijk een te groot ego om kritisch naar zichzelf te zijn. Zij was immers de eerste vrouwelijke deejay, en was ook de eerste presentatrice van een talkshow op TV. Tja, dan weet je het natuurlijk. Het is echt niet zo dat iemand die de school voor journalistiek heeft gedaan

per definitie geschikt is. Andersom geldt dat ook. Praktijk is daarom nog altijd de beste leermeester. Maar zonder een goede basis kom je niet ver. En Tineke heeft die basis onvoldoende. Die had ze ook al niet toen ze de 'Vijf Uur Show' presenteerde. Je moet in je leven je kwaliteiten leren ontdekken. En bij Tineke liggen die in het over 'koetjes en kalfjes' praten om daarmee een gemaakte sfeer van gezelligheid te creëren. Salut, Leendert Vingerling.'

Tineke zelf met een reactie: 'Ha die Hans, ja met verbazing dus gehoord over de kritiek en dat terwijl ik zelf nauwelijks feiten vertel. Ik haal alleen maar met de gast herinneringen op. Ach ja, de beste stuurlui..... Je hebt gelijk en hartstikke lief dat je het voor me op neemt, want het is precies zo bedoeld als je het beschreven hebt. Het gaat om de pure nostalgie. Er zijn genoeg boeken en documentaires gemaakt over de feiten. Daar ben ik niet voor. Ik had trouwens afgelopen vrijdag Tom Mulder, natuurlijk over de invloed van Big L op zijn leven, maar ook hoe zijn leven verder is verlopen, want daar gaat het ook om, welke invloed hebben de piraten op ons gehad. We waren allemaal onder de indruk van zijn wilskracht en doorzettingsvermogen. Dank voor je steun. Liefs Tinus.'

Een tweetal dagen na de uitzending van het programma met Tom Mulder kwam andermaal een reactie van Juul Geleick: 'Eindelijk heb ik vanmiddag even door het programma van afgelopen vrijdag kunnen luisteren. Als je het zo hoort begrijp ik werkelijk niet waar al die 'die hards' zich druk over maken. Ik denk dat ze zijn gaan zitten luisteren met de gedachte dat, zoals ik het altijd maar noem, er onthuld wordt hoe hoog de zendmast was. Te gedetailleerd zoals jij ook al opmerkte. Dat is de opzet van het programma helemaal niet. Ik denk dat de gemiddelde luisteraar afgelopen vrijdag keurig bediend is. Het hoeft en moet in dat programma niet diepgravend zijn. En dat is de denkfout die de criticasters maken, zij willen de details horen. Het is en was een leuk programma met meer dan prachtige platen, en van die platen kan nog menige programmamaker in Hilversum leren. En ach, er zitten technisch de afgelopen weken wel eens wat storende foutjes in, maar dat is meer de regisseur en technicus aan te rekenen dan Tinus. En voor de hoogte van de zendmast is er een forum of nieuwsgroep. Over tot de orde van de dag maar, of zoals Lex altijd riep: "Plaatje maar weer". Groet, Juul.'

HANS KNOT

DE WONDERE WERELD VAN WEBRADIO (DEEL 2)

Men had verwacht dat de verkoop van de webradio's een enorme vlucht zou gaan nemen. Deze verwachting is echter niet uitgekomen. In feite weet de potentiële koper niet wat de voordelen van een dergelijke webradio zijn. De hoeveelheid radiostations die te ontvangen is, is ongelooflijk. Ik heb mijn webradiootje even op Engeland gericht en jawel hoor, hier volgt een korte opsomming van een paar te ontvangen stations: 100 Hits, *Holy Ghost* (gospelmuziek en korte preek), Gospels, Garrison FM hits, Manchester FM, Rock Radio, The Wolf, The Voice (fraaie easy listening), Legends Radio, Motown (erg leuk station), Romance (easy listening), Absolute Radio (de vroegere Virgin Radio, ook te ontvangen via de schotel), Amazing Radio, Angel Radio enz.

"Kom," dacht ik, "Hoe zal het zijn in de Verenigde Staten met ontvangst via de webradio van AM stations?" Wat me opviel is dat meer dan 6000 stations nog via de middengolf uitzenden! Getuige zo maar een doorsnee opsomming: WJON 1240 AM, WKBF AM 1270, WFPM AM 1170, WJR 760 AM en ook heel wat stations die via de FM-band ook zijn te ontvangen: *WJPZ 89,1 FM*, WJKZ 92,1 FM. Fijne Bluesmuziek en ik hoorde een interview met een artiest die net zijn CD uit had. Nu heb ik een tijdje geluisterd, maar nergens hoor ik easy-listening muziek: instrumentaal afgewisseld door vocale artiesten zoals Radio 390 dat deed. Ik ben nog geen Caravelli, Raymond Lefevre, Mantovani e.d. tegengekomen. Maar ik blijf zoeken.

Op heel veel stations kunnen luisteraars hun hart luchten: zo hoorde ik iemand George Bush verwensen en zich positief uitlaten over President Obama. Op een ander station hoorde ik fraaie Bluegrass gospelmuziek. Heel merkwaardig is ook dat men in Amerika een gezinscoach uitgebreid interviewde over seksueel misbruik in gezinnen. Op diverse stations hoorde ik een spot voorbij komen met als inhoud: 'Laat uw hond niet een kwartier achter in de auto: veel te koud voor het dier'. Opmerkelijk!

In de volgende aflevering ga ik eens kijken wat Frankrijk en België voor fraais hebben te bieden op radiogebied via de webradio.

WEDEROM: NIEUWSGROEP ZEEZENDERS EN NIEUWSGROEP RADIO

Al eerder heb ik een aantal malen het onderwerp 'nieuwsgroepen' aangehaald in mijn mijmeringen. Ook dit keer kunnen we er niet omheen. Ik vond toch al dat de rondlopende 'nutters' de nieuwsgroepen te veel bevolken. Het volgende bericht, dat ik tegenkwam, is als 'stuitend' te omschrijven. Er schreef iemand in de nieuwsgroep 'radio' over Radio 6. (Soul & Jazz). Leuke programma's en dus een goed station. Maar de nitwitten, die nog nooit gehoord hebben van Radio 6, veranderen van onderwerp: zie onderstaand: "DirkJan" <xinva...@xinvalid.nl> schreef in bericht: 'Ik heb nog wel een kavelidee voor de radioproducenten. Deel niet in op genre, maar op decennium. Zet een apart station op voor de Sixties, de Seventies en Eighties. Van alles wat, maar alleen uit de betreffende decennia. En dan met talk-format en een beetje a la 'Het Theater van het Sentiment'.

De goede producers zijn in dit land op een hand te tellen. En dan hebben ze nog allemaal een eigen genre ook! Dus nog minder beschikbaar. Ik merk zelf dat ik bij genre radio na verloop van tijd toch ga switchen. En dat deed je in de piekradiodagen niet. Maar die draaiden op hedendaags aanbod. En dat is nu allemaal straat/jat/rommel aanbod. Dus die vorm is dood. Ad Bouman en Herman van der Velde Radio 2 managen lijkt me wel wat.

Hebben jullie het stuk gelezen van Hans Knot over de betweters bij de Piratenclub van Tineke? Hij heeft wellicht wel gelijk, maar hij doet eigenlijk precies hetzelfde. Dan denk ik toch weer: 'De druiven zijn zuur'. Ja, die Knot is geestelijk de weg kwijt. Ik heb ooit een 'radioprogramma' van mister betweter gehoord, onder de naam *Ton Droog* of iets dergelijks. Zo'n teringsaai programma heb ik nog nooit van mijn leven gehoord. En dan van iemand die dweept met Radio London die zoiets durft af te leveren. En dat geschrijf van hem met al die overbodige regels en gewouwel. Je herkent iemand aan zijn vrienden? Nou dan weet je genoeg.'

Waar heeft die man het over om iemand zo te beledigen? Hij heeft toevallig één van de vele programma´s van Hans Knot gehoord, namelijk één die op een station met een easy listening format werd uitgezonden. Op een dergelijk station hoort een rustige presentatie thuis en geen onnodig up tempo presentatie. Er zijn tal van andere voorbeelden van Hans Knot bekend van andere soorten radio, die hij heeft gemaakt en dat is dan ook aan de diverse presentatiestijlen te merken. Bovendien zijn de twee schrijvers, die aan bovenstaande posting hebben gewerkt, zelf de weg kwijt. Ze hebben een klokje horen luiden maar weten niet waar de klepel hangt. Ton Droog is de ware naam van Tom Collins en naast programma´s onder zijn eigen naam presenteerde Hans Knot wel onder de naam Ton Vogt.

De eerste man kletst maar wat over de kavels. Als hij een beetje had opgelet had hij geweten dat op de digitale kabel zowel sixties, seventies, Blues, pop, piratengenre (u weet wel: voor velen de vijfderangs artiesten) conferences, Duitse pop enz, enz, zit. Degenen die helemaal niets presteren, hebben de grootste mond tegenwoordig. Laatst op de Radiodag in Amsterdam liep ik even rond en zag mensen heel druk bezig zijn met hun hobby: prachtig natuurlijk. Even verderop zag ik wat mensen die elkaar het licht in de ogen niet gunnen en menen ruzie met elkaar te hebben. Niemand die dan denkt: "Kom we moeten het maar eens uitpraten met elkaar." Nee hoor, lekker ieder apart.

Zo nu en dan word ik ook getackeld in een nieuwsgroep: laatst was er een bij die – meende - een verkeerde cd te hebben ontvangen van SMC. Nu lijkt me dat heel gemakkelijk: je stuurt de cd terug, doet er een briefje bij, of belt even of mailt even. Nee hoor: de correspondentie ging via de nieuwsgroep. De man was zijn eigen onmacht aan het ventileren. En niet te vergeten iemand die niet tijdig zijn donatie had betaald aan SMC. Die kwam dus gewoon niet, o jee, € 12,50 uitgeven, dat is toch veel te duur. Het is zoals Juul Geleick vaak zegt: ´de Heer heeft rare kostgangers´.

ROB OLTHOF

(DEEL 14)

Andermaal nemen we een fikse duik in de koffers vol met brieven, decennialang bewaard door Graham Gill in zijn kelder. Ook deze keer heb ik er weer een handvol uitgehaald om inhoudelijk met de lezer te gaan delen. Brieven die door Graham zijn ontvangen toen hij werkte voor Caroline en RNI in de jaren zeventig van de vorige eeuw. De eerste is afkomstig uit Zweden, waar Janika Wigerfelt in 1973 tot de nieuwe luisteraars kon worden geschaard: 'Ik luister sinds een paar maanden naar RNI, en wel iedere avond. De eerste keer dat ik afstemde, gebeurde dat per ongeluk toen ik op zoek was naar Radio Luxembourg, dat tot voor een paar jaar mijn absolute favoriete

station was. Van wat ik uit de uitzendingen heb begrepen zenden jullie uit vanaf een boot. Het kan interessant zijn iets meer te weten te komen over RNI, je werk en de andere deejays. Is het waar dat je ook op de boot, waar de zenders op staan, woont. Ik hoop, dat wanneer je wat tijd hebt, je me wilt schrijven. Tenminste als je daar bereid toe bent. Als je het doet, wil je me dan ook wat meer vertellen over de muziek die je dagelijks aan het begin van je programma draait?'

Het is heel opvallend dat in een grote hoeveelheid van de gevonden brieven geschreven wordt over de intro van zijn programma, het ons overbekende 'Way back home' in de instrumentale uitvoering van Junior Walker and the All Stars, de achterkant van de vocale hit uit 1973. Ook vroeg Janika in de brief aan Graham om informatie inzake de instrumentale plaat die hij op het einde van zijn programma, als het station uit de ether ging, draaide. Daarbij doelde ze uiteraard op 'Man of Action' van The Les Reed Orchestra.

Dat de Zweedse dame hoog geïnteresseerd was bleek wel uit de volgende vraag: 'Is het mogelijk het zendschip te bezoeken, als ik weer in Nederland ben, of is dat tegen de regels? Als je nog eens in Zweden komt hoop ik je zeker te ontmoeten en zal ik je een mooie rondleiding geven.' Janika woonde destijds in Örebro in Zweden.

Weer anderen wilden meer informatie over hoe aan de slag te kunnen bij een radiostation. Er is bijvoorbeeld een brief bewaard gebleven, geschreven in november 1973 door ene Howard Baker uit Colchester: 'Ik ben erg tevreden over het professionalisme dat je, tezamen met Brian, Don Allen en anderen bij RNI uitstraalt en ik zal zeer dankbaar zijn als je naar de ingesloten tape wilt luisteren en je commentaar op de inhoud wilt geven.' Howard studeerde in die tijd aan de Essex University en was soms te beluisteren op het radiostation op de campus maar had toch een behoorlijk probleem: 'Het is heel moeilijk om hier een eerlijke reflectie op mijn programma's te krijgen. Ik hou van het radiovak en hoop zakelijk aan de slag te komen wanneer ik klaar ben met mijn studie. Het liefste wil ik een tijd doorbrengen binnen de commerciele radio in Amerika of elders. Als je weet hoe iets is te regelen, je hebt immers op diverse stations over de gehele wereld gewerkt, wil ik dat graag weten. Ik hoop op een antwoord.'

Het is me niet bekend of Howard Baker ooit binnen de radio-industrie bekend is geworden, hoewel een naamgenoot van hem een bekend radiodramaschrijver is bij de BBC. Luisteraars die destijds regelmatig afstemden op RNI of Caroline hoorden soms ook wel opmerkingen in de programma's waaruit bleek dat het niet altijd een vreugde was om aan boord te zijn. Sommige luisteraars reflecteerden op deze opmerking getuige de tekst op de achterkant van een ansichtkaart, verstuurd door twee verre vrouwelijke luisteraars uit de VS:

RNI had ook overal ter wereld luisteraars. Hier wat informatie afkomstig van een brief geschreven op 14 februari 1973 aan boord van de MV Challenger. De brief was geschreven door Patrick Thomas op de dag dat voornoemde schuit lag afgemeerd in de haven van Port of Spain in Trinidad. 'Beste Graham, ik heb een groot deel van je programma kunnen beluisteren terwijl ik via de 49 meter band korte golf op RNI was afgestemd in Trinidad. Ik besloot daarop je te schrijven met de vraag of je mijn naam in je programma wilt noemen voor een aantal vrienden. Als ik in Europa vertoef is mijn radio altijd afgesteld op de programma's van RNI. Het is zondermeer het beste popstation in Europa en bovendien heeft het vriendelijk personeel in dienst dat iedere keer de binnengekomen post met een warme persoonlijke sfeer behandelt. Bovendien worden regelmatig adressen voorgelezen inzake penvrienden en -vriendinnen.'

Na enkele minder belangrijke onderdelen ging de brief verder met: 'Jullie station is vanaf ongeveer 21.30 CET behoorlijk sterk en duidelijk in Trinidad te ontvangen. Ik vind het trouwens totaal geen probleem af te stemmen via de korte golf. Ik ben een man van 27 jaar met Frans, Schots, Spaans, Negro en Chinees bloed in de aderen. Ik ben elektrotechnicus en houd van popmuziek, fotograferen, wereldse zaken, lezen en psychologie.'

Maar met grote regelmaat kwamen er ook officiële ontvangstrapporten binnen bij de stations die op zelfgemaakte log lijsten waren ingevuld of waren aangeleverd door bepaalde DX Clubs. Esko Jukkala was club nummer 2415 van de Finse DX Assosiciation en woonde in de jaren zeventig in Turku. Hij stuurde een dergelijk officieel rapport naar RNI toe. *(Zie pagina 14.)*

Mensen probeerden overal naar de Internationale Service van RNI te luisteren en beperkten zich niet tot luisteren in huis of aan het strand. Hier is

RECEPTION REPORT

RADIO RNI
P.O. BOX 218
HILVERSUM HOLLAND

TURKU, 27 MAY

27 - MAY - 73 - 19.00 - 19.35

19.00 "THIS IS RADIO NORDSEE INTERNATIONAL WORLD SERVICE GREENWICH MEAN TIME"...
19.00 NEWS ROUND.
19.01 "UNITED STATES", "ITALY", "ZAMBIA".
19.03 "NEXT NEWS IN ONE HOUR'S TIME".
19.03 "COMING UP TO THREE MINUTE AFTER FIVE IN A 49 METER BAND EUROPEAN TUNE... WORLD SERVICE".
19.04 "NEXT TWO HOURS WITH MUSIC MEG GRAND GILL".
19.11 "11 MINUTE AFTER FIVE IN GREENWICH MEAN TIME... WORLD SERVICE".
19.15 THE SONG OF "GREEN, GREEN".
19.29 NANA MOSKOURI AND "NICEOL SONG".

44543

27. COMMUNICATION RECEIVED 19.1 METER "LIGHT"
"THIS IS MY FIRST REPORT TO YOU!

2415

ESKO JUKKALA
TÖNKÖLÄKK.19 B 35
20540 TURKU 54
FINLAND

een deel van een brief van Terry, afkomstig uit White Cliff on Sea in Essex. 'Ik ben nu werkzaam in een ziekenhuis als nachtwacht en de hoofdzuster heeft me toestemming gegeven naar RNI te luisteren, en dus zit ik met in één oor een hoortelefoontje. Geef mijn beste wensen aan Brian en ik vind zijn Rock and Roll programma erg goed. Ik luister ook altijd naar jouw programma's, Graham, tenminste als ik er aan toe kom. Ik vind ze erg goed. Ik werk iedere nacht en dat is de reden dat ik dan afstem op RNI. Ik vind het zondermeer het allerbeste station van dit moment. Alle anderen op het werk vinden het maar niets omdat ze liefhebbers zijn van de BBC. Ik vertel ze dat ze beter kunnen weggaan. Ik ben een vrije radio luisteraar en dus hopelijk een lang bestaan gewenst voor RNI!'

Een van de eerste demonstraties, die ik me kan herinneren, om de stations – die vanuit internationale wateren hun uitzendingen verzorgden – te steunen was in 1967 in Londen. In 1970 vonden er een aantal andere plaats, georganiseerd door de Free Radio Association (FRA). Deze waren vooral tegen de Britse regering gericht. In de verassingsdozen van Graham vond ik in een enveloppe geen brief maar een kopie van de petitie, waarvan het origineel later werd opgestuurd naar de Nederlandse Ambassade in Londen.

Toen ik een paar dagen later weer in de voorraad brieven aan het lezen was kwam ik een brief tegen die door Robin Harvey op zondag 8 juli 1973 was geschreven: 'Op het ogenblik luister ik naar de RNI Requestshow. Ik ben van mening dat dit een van de beste programma's van RNI is. Ik ben nogal geschrokken van de plannen van de Nederlandse autoriteiten om een wet tegen de zeezenders te introduceren, vooral vanwege RNI. Ik heb praktisch iedere avond naar het station geluisterd, sinds het in de vroege dagen van 1970 voor het eerst was te beluisteren.

Gedurende de laatste jaren is het station veel voor me gaan betekenen. Ik denk dat de eventuele wetgeving, zoals door de Nederlandse autoriteiten wordt voorbereid, volledig onnodig is en bovendien onredelijk is. Ik wil dat RNI nog heel veel jaren in de ether blijft en dus heb ik een paar weken geleden besloten een petitie te maken en deze naar de Nederlandse Ambassade te sturen als een vorm van protest. Het zal laten zien hoeveel mensen RNI in hun hart hebben en niet willen dat hun station uit de ether wordt gehaald. Ik vraag me af, Graham, of je me kunt helpen door aandacht te besteden aan de petitie. Ik zal erg dankbaar zijn als je het een paar maal kunt noemen in je programma dat men een petitie bij mijn adres kan aanvragen en deze ondertekend kan terugsturen. Ze dienen dit wel binnen twee tot drie weken te doen. Natuurlijk verwacht ik, wanneer ze me schrijven, dat men een retourenveloppe – voorzien van een postzegel – insluit. Een voorbeeld van de petitie zal ik insluiten. Ik hoop dat je het eens bent met het punt dat ik met deze petitie hoop te maken. Ik heb inmiddels al ruim 100 handtekeningen verzameld, en dat binnen een paar dagen.'

Toen ik deze brief dus vond en terugdacht aan de eerdere enveloppe, waarin alleen de petitie zat, was de snelle conclusie gemaakt dat Robin in eerste instantie de petitie had vergeten in te sluiten en deze snel in een andere enveloppe alsnog stuurde.

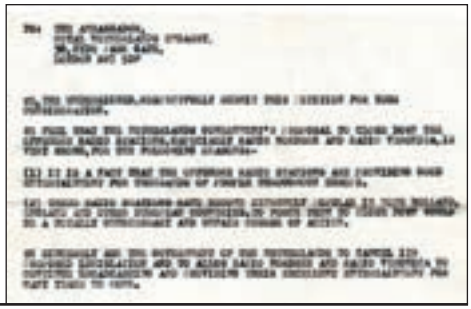

Bijna zes jaar na de close down van Radio 390, een van de stations waar Graham Gill heeft gewerkt als omroeper en presentator, schreven bepaalde mensen hem nog over dit station. Als voorbeeld de brief van 15 april 1973 geschreven door Fred Power in Sandown op het eiland Man: 'Even een kort briefje om je te laten weten dat ik onmogelijk naar je programma kon luisteren vandaag. Ik had er een slecht gevoel bij maar het signaal was via de 49 meter band totaal niet te ontvangen. Trouwens als je aan boord Radio Solent kan ontvangen dan hoop ik dat John Piper een verzoek zal draaien voor alle oud medewerkers van Radio 390. Ik heb verder geen nieuws over David Lye inzake een terugkeer in de ether van het station. Ik zal je informeren als er meer over bekend wordt. Ik denk zelf dat een terugkeer van het station verleden tijd is.'

Na het lezen van de brief dacht ik dat we te maken hadden met een andere oud medewerker van Radio 390 maar Graham zelf beweert nooit van deze Fred Power te hebben gehoord. Daar blijft dus een mysterie bestaan mede omdat hij het in zijn brief over David Lye had, betrokken binnen de directie van Radio 390.

De volgende uit de doos is een brief van een meisje uit Dublin, die in haar brief vertelde dat ze die brief eigenlijk voor de derde keer begon en dat de twee andere al in een enveloppe zaten. Genifee, zoals de dame heette, wilde van Graham advies inzake eventueel te gaan wonen in Amsterdam als een buitenlander. Ze wilde Ierland zo snel mogelijk verlaten en wilde op zoek naar een baan als au pair of in een hotel, zolang ze maar geen 12 uur per etmaal hoefde te werken. De reden waarom ze Dublin wilde verlaten was duidelijk aangegeven: 'Ik heb eerder drie jaren in Belfast gewerkt maar ben naar Dublin verhuisd aangezien het er veel vredelievender is. Wanneer het niet zo'n burgeroorloggebied was wilde ik graag weer terug naar Belfast. Ik weet niet of je ooit Ieren tegenkomt die reizend Amsterdam aandoen, maar ik kan je vertellen dat bij lange na niet alle Ieren zo zijn als op de televisie wordt voorgespiegeld. Ik zou over dit onderwerp eindeloos door kunnen gaan. Ik houd van de politiek, vooral als mensen betrokken zijn en nooit door anderen worden begrepen. Wanneer ik ooit in staat ben je te ontmoeten zal ik meer details daarover geven. Een andere reden waarom ik hier weg wil is dat de sfeer op mijn werk me begint te vervelen. Ik kan het hier echt niet veel langer aan. Ik ben soms in bittere tranen.'

Een brief dus, afkomstig van een van de vele mensen die Belfast of Noord-Ierland al waren uitgevlucht in een tijd dat het land bijna elke dag in de nieuwsbulletins voorkwam met berichten over bomaanslagen, moordpartijen en demonstraties. Maar Genifee schreef vele malen naar Graham en werd steeds opener naar hem. Ik denk dat ze Graham zag als een soort van vader op afstand. In haar brieven schreef ze nooit over haar vader, alleen de moeder kwam er expliciet in voor.

'Ik ben een soort van dagdromer. Ik vlucht hier niet weg maar ik vraag je tevens deze brief in het programma niet voor te lezen. Ik heb thuis niets gezegd dat ik weg wil uit Ierland. Ik vertel het daarom ook liever zelf, want stel dat het thuis gehoord wordt via de radio of één van de buren de boodschap nadien overbrengt. Vervolgens verexcuseerde ze zich voor het schrijven van de ellenlange brieven en vertelde aan Graham dat ze in werkelijkheid een enorm verlegen jonge vrouw was die pas begon te praten als ze flink aan de whisky of de wodka was geweest. In een van de vele brieven die Genifee heeft geschreven aan Graham Gill, was het volgende gedicht ingesloten:

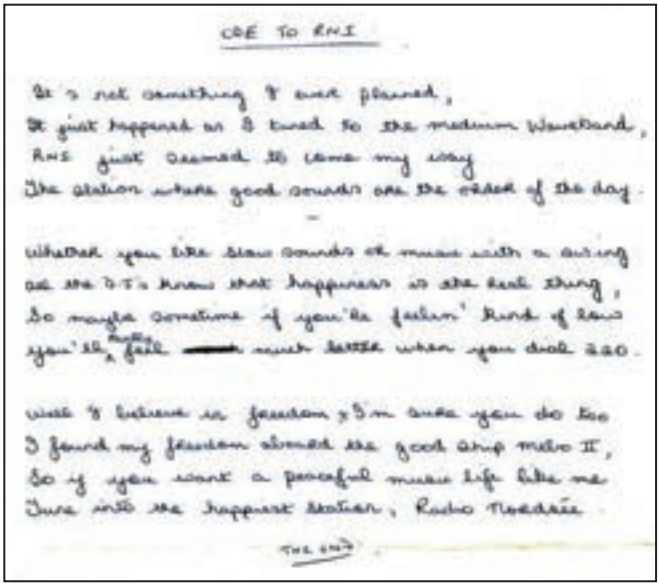
ODE TO RNI

It's not something I ever planned,
It just happened as I tuned to the medium waveband,
RNI just seemed to come my way
The station where good sounds are the order of the day.

Whether you like slow sounds or music with a swing
as the D.J.'s know what happiness is the best thing,
So maybe sometime if you're feelin' kind of low
you'll feel much better when you dial 220.

Well I believe in freedom & I'm sure you do too
I found my freedom aboard the good ship Mebo II,
So if you want a peaceful music life like me
Tune into the happiest station, Radio Noordzee

THE END

Zoals ik al eerder meldde kwamen de brieven, die Graham in zijn kelder heeft opgeslagen, uit de periodes dat hij werkzaam was voor RNI, Caroline en Radio Nederland en ze kwamen echt overal

vandaan. Hier bijvoorbeeld iets over de brief die werd geschreven vanuit de gevangenis in Scheveningen en was geadresseerd aan: 'Dear DJ, whoever you are'. De schrijver van de brief met de initialen 'LA,' dat niets te maken had met Loving Awareness, schreef: 'Misschien is het interessant iets te melden onder de huidige omstandigheden waarin ik verkeer. Ik zit een straf van twee jaar uit in de Centrale Gevangenis in Scheveningen als gevolg van een gepleegde bankfraude. Dus ben ik redelijk dichtbij de MEBO II. Mijn vrouw en ik hebben een soort afspraak dat we beiden tegelijk 's avonds naar de programma's van RNI luisteren. Dat geeft ons beetje een idee dat we op dat moment heel dicht bij elkaar zijn. Ik denk dat je wel weet wat ik daarmee bedoel. Vorige week, toen mijn vrouw me bezocht, vertelde ze me over de mogelijkheid een verzoekplaat in je programma aan te vragen. En dus hebben we afgesproken dat ik je zou schrijven.

Vervolgens werd een verzoek gevraagd waarbij aan Graham werd voorgesteld een plaat voor zijn vrouw en lieve dochter te draaien als wel voor vier van zijn voormalige medebewoners van de gevangenis. 'Speak Softly' van Andy Williams als wens. Er was nog een andere vraag, zoals 'LA' eraan toevoegde: 'Je begrijpt natuurlijk dat ik lang niet altijd kan luisteren; immers zijn er strenge regels in de gevangenis. Draai het verzoek dus op zondag de 29ste van deze maand, want ik weet zeker dat die avond ik in staat ben te luisteren.' Het is niet bekend of het verzoek op tijd aan boord is gekomen.

Zelfs zijn er brieven teruggevonden die zijn geschreven op briefpapier van een hotel, je kent het wel: je huurt een hotelkamer en op het bureautje liggen pen en papier met opdruk voor je klaar. Ik vond er een geschreven door Philip Cox, die niet alleen geïnteresseerd was in het luisteren naar RNI maar ook een voorliefde had voor mooie jingles voor het station en dus stuurde hij enkele bruikbare zinnen in, die de deejays zouden kunnen gebruiken tijdens hun productietijd.

The Blue Boar Hotel

Dear Graham,

(Sorry didn't know your name!)

I don't mind my

realizing your problems of imagination.

but here's a few new words I thought

you could make into a jingle for Real Nice Interesting

(that's what RNI stands for I:I!)

(to the woodwork'ers within) music of "DEAD-O-BAND"

by Mike Beatles :-

R-N-I is free north-sea radio

I-E-O is where it's at

R-N-I plays disco ahead of times

And pulls golden oldies right out of

The hat

R-N-I R-N-I Free Radio

North-sea Inter-na-tional

R-N-I R-N-I Free Radio

North-sea Inter-na-tional

Ook na zijn tijd bij RNI en Caroline bleef Graham in contact met de luisteraars. Bijvoorbeeld met een kerstkaart die hij in 1975 kreeg van een zekere Pim. Hij schreef aan Graham: 'Ik zal je programma's altijd mooi blijven vinden. Van herkomst ben ik Amsterdammer maar ik ben geëmigreerd naar Amerika en van hier wens ik je een gelukkig kerstfeest en een voorspoedig 1976.'

RADIO CAROLINE

The good times... the happy days...

may they always be

Beste Graham,

Ik geniet altijd van je programma's op RNI. Als Amsterdammer ben ik pas geleden geëmigreerd naar de Staten. Wens je voor kerstfeest prettige kerstdagen toe en een voorspoedig 1976 uit Vrije Radio / Pim

RNI MEET THEME !

Persoonlijk ontmoette ik Graham Gill voor de eerste keer in 1973 - in de periode dat Jacob Kokje, met mij als co producer, bezig was met de RNI dubbel-lp. Nadat de lp was geperst werd er ook een commercial voor de internationale service gemaakt, waarvoor de stem van Graham werd ingezet. De dubbel-lp kwam uit op 4 mei 1973 op het Park Label, onderdeel van de Basart Record Company. Derhalve is het ontzettend leuk een brief in Graham zijn kelder te vinden die afkomstig was van Philip Badon. Geschreven in Redditch, Engeland, en wel op 28 juni 1973. Een van de dingen waarover Philip schreef: 'Recentelijk heb ik een exemplaar van de dubbel-lp 'History of RNI' van Pirate Radio News gekocht, en ik vind deze erg goed.'

Personen die nog steeds in contact staan met Graham weten dat hij altijd met je in het Engels praat. Zelfs wanneer je de vraag in het Nederlands stelt, antwoordt hij in het Engels. Denk daarbij aan het gegeven hoe lang hij al in Nederland woont. Meer dan 43 jaar. In november 1973 kwam er echter een brief binnen bij RNI, geschreven door Astrid Blankensteijn, die een totale andere indruk had van het gebruik van onze taal: 'Beste Graham, ik vind dat je erg goed Nederlands spreekt en dat je dit goed hebt geleerd gedurende de maanden dat je nu bij RNI werkt. Er zijn buitenlanders

in ons land die geen woord Nederlands spreken en weet je hoe dat komt? Ze zijn gewoon te lui om het te leren.

Maar soms waren er ook luisteraars ontevreden over wat er al dan niet gebeurde. Zo is er een brief van een Angelika, wonende in Lübeck, destijds vlak bij de toenmalige grens met Oost-Duitsland. In een eerdere brief had ze een verzoekplaat aangevraagd voor haar vriendin Dagmar en Graham dacht dat het om een jongen ging. En dus klom Angelika andermaal in de pen: 'Ik ben behoorlijk boos geweest toen ik hoorde dat je Dagmar voor een jongen uitmaakte terwijl ik duidelijk in de brief heb geschreven dat het om mijn vriendin ging. Het lijkt erop dat je de brieven van de luisteraars niet serieus neemt en ze niet goed leest.' Laten we de fout maar snel vergeten want we vonden allen de programma's van Graham Gill op RNI en Caroline prachtig om naar te luisteren. Tot zover deze aflevering over het brievenarchief van Graham, een andere keer meer.

HANS KNOT

Welkom bij een nieuwe serie vol met herinneringen aan de muziekindustrie, de radio- en televisiewereld en de persoonlijke herinneringen, waarbij dit keer is gekozen voor het jaar 1970. Het lijkt allemaal zo dichtbij maar in werkelijkheid komen de zaken, die voorbijkomen uit een jaar dat ons 41 jaar terugbrengt in de tijd. Ondermeer zal Hans Knot verhalen over een bijzonder artikel dat na 41 jaar weer boven water kwam en waarvan het bestaan bij de auteur van dit verhaal niet meer bekend was. Laat u meeslepen naar de tijd dat u zich nog jong voelde of misschien nog helemaal niet rondliep op deze aardbol. Hans Knot is andermaal uw begeleider op deze tocht naar 'memory lane'.

1970, het jaar waarin de radioliefhebber in West-Europa werd blij gemaakt met het geluid van RNI, Radio Nordsee International. Een jaar waarin voor het eerst in Nederland een gigantisch popfestival werd gehouden in het Kralingse Bos in Rotterdam, waarin voor Nederland de stemplicht bij verkiezingen werd afgeschaft en waarin de percentages van opkomst ingevoerd werden. Op voetbalgebied was er een twee-eenheid te beleven in 1970, Ajax uit Amsterdam werd kampioen van Nederland en Feyenoord uit Rotterdam beleefde haar topjaar met het winnen van de Europacup 1, zoals de beker destijds werd omschreven. Zo maar wat van de vele feiten die in het jaar 1970 plaatsvonden.

Het meest verschrikkelijke nieuws van het jaar behaalde dagenlang de nieuwspagina's van de kranten en de rubrieken op radio en de televisie. Een enorme natuurramp vond plaats in het Zuid-Amerikaanse land Peru, als gevolg van een aardbeving met meerdere schokken. De allersterkste had een kracht van 7,9 op de schaal van Richter. Diverse steden werden totaal verwoest. Plaatsen als Huarez, Chimbote en Yungay waren onherkenbaar geworden. In een gebied van 65.000 km² was liefst 80% van de huizen verwoest. Het aantal slachtoffers dat viel, is een van de grootste in aantal in de wereldgeschiedenis. Liefst meer dan 700.000 mensen verloren het leven, 500.000 werden nog eens gewond en 600.000 mensen werden dakloos. Na de grote schokken, die een deel van de schade aanrichtten, kwamen er liefst 37 naschokken die ook krachtig genoeg waren de schade groter en het aantal slachtoffers hoger te maken.

Vele kleine en grote protestdemonstraties vinden er in 1970 her en der in Nederland plaats. De naam Stimezo valt daarbij ook vaak, als protest – aan de ene kant – en als positivisme aan de andere kant. Het was in de maand oktober 1970 dat, onder initiatief van een groep huisartsen, een stichting werd opgericht onder de naam Stimezo met als doel hulpverlening te verlenen bij zwangerschapsonderbreking. De tegenstanders van deze vorm van onderbreking hadden het dan ook over kwade hulpverlening plegen, immers een leven werd beëindigd. In die tijd was het ondergaan van een abortus of het ongewenst afbreken van een zwangerschap nog steeds wettelijk verboden. Maar zoals zo vaak gebeurde er in het illegale circuit het nodige en weken vele jonge zwangere vrouwen uit naar bijvoorbeeld Engeland, waar ze werden geholpen. De Stimezo is eigenlijk ontstaan omdat er in ons land op verschillende plekken de behoefte ontstond om zich gezamenlijk in te zetten voor een goede hulpverlening bij abortus. In ons jaar van behandeling, 1970, ontstond dus in Rotterdam de Stimezo, wat

staat voor 'Stichting Medisch Verantwoorde Zwangerschap onderbreking'. Het eerste doel was te komen tot de oprichting van een kleine abortuskliniek. Het initiatief kreeg in de kranten de nodige publiciteit waardoor diverse groepen mensen zich achter het initiatief schaarden en ook al vrij snel in andere grote plaatsen soortgelijke plannen ontstonden. Als je het bedrag van het beginkapitaal van destijds weet, kun je je niet voorstellen dat dit voldoende is geweest maar voor f 150.000,- werd de eerste kliniek op poten gezet. Het kapitaal was trouwens bij elkaar gekomen door middel van een televisieactie van de VARA.

'Baas in eigen buik' was een veelgehoorde kreet in die dagen, wat me meteen brengt naar een andere groep van strijdsters en demonstranten, namelijk de Dolle Mina's. Zoals met vele strijdgroepen begon deze groep in 1969 kleinschalig als een soort van protest op de plek voor de vrouw in de maatschappij, waarbij ze stelling namen tegen het onrecht van achterstelling van de vrouw. Deelnemers van het eerste uur kwamen vooral uit de Socialistische Jeugd. Het idee voor het oprichten van de groep kwam doordat men onder indruk was geraakt van de bezetting van het Maagdenhuis in Amsterdam, een paar maanden eerder, en de berichtgeving vanuit Amerika, waar soortgelijke groepen waren opgericht. Het was Selma Leydesdorff die de naam bedacht en ontleende aan de bijnaam van de vrouwenstrijdster van het eerste uur Wilhelmina Drucker. Sinds jaren is Selma Leydesdorff hoogleraar Oral History aan de Vrije Universiteit Amsterdam.

Toen de Dolle Mina's eenmaal was opgericht werd al vrij snel een lijst met doelstellingen bekend gemaakt waarvan hier een kleine greep:

· gelijk loon voor gelijke arbeid
· meer en betere seksuele voorlichting en opvoeding
· strijd tegen de dubbele seksuele moraal
· goede anticonceptie
· zelfbeslissing over abortus ('Baas in eigen Buik')
· gelijke opvoeding voor jongens en meisjes
· uitbreiding van het aantal kindercentra: crèches, peuterspeelzalen en dergelijke
· veilige kinderspeelplaatsen
· geen slavinnenrol voor de huisvrouw
· geen achterstelling van de gehuwde moeder
· werk voor de gehuwde vrouw, als dat haar wens is
· mannen moeten dienst kunnen weigeren
· tégen de 'Missverkiezing'.

Op het eerste congres van Dolle Mina in april 1970 heeft de groep geprobeerd om een 'algemene' Dolle Mina verklaring op te stellen, waar iedereen zich in kon vinden: "Ervan uitgaande dat een rolverdeling tussen man en vrouw niet te verdedigen is op grond van biologisch onderscheid, stelt Dolle Mina zich een maatschappijverandering ten doel, die gelijke ontplooiingskansen voor iedereen en onafhankelijk van sekse mogelijk maakt. Dit kan worden verwezenlijkt door middel van sociale strijd, bewustwording en mentaliteitsverandering en daardoor beëindiging van de sociaaleconomische ondergeschiktheid zowel van man als vrouw. " En het bleef niet bij heen en weer gepraat binnen de diverse groepen in ons land en tijdens het voornoemde congres, maar er werd in 1970 en de jaren erna volop gedemonstreerd door vrouwen die achter de standpunten stonden. Zo was er op 17 mei de actie: 'Beter Brem dan Berm. Dolle Mina Den Haag ging in het geweer tegen de aanleg van een verkeersweg dwars door een Zuid-Hollands duingebied. In oktober was er een grote demonstratie in Amsterdam voor het gebruik van de anticonceptiepil en in de maand november 1970 ging men massaal overal de straat op om appels te verkopen, waarbij de opbrengst verdween in de kas van Stimezo. Vrijheid van abortus zou trouwens pas officieel in 1980 met een wetswijziging worden bekrachtigd.

Het beluisteren van de radio was in 1970 aanleiding voor een onderzoek in Nederland. Vier radiostations werden betrokken, namelijk de toenmalige Hilversum 1, 2, 3 en Radio Veronica. De luisterdichtheid van voornoemde stations bleek omgekeerd evenredig te zijn met de opleiding en de leeftijd van de luisteraars. De luisterdichtheid werd destijds hoger naarmate de opleiding lager was en lager, naarmate de leeftijd hoger was. Zie daar een van de conclusies destijds in een rapport uitgegeven door de afdeling Studie en Onderzoek van de NOS. Ook werd er door de onderzoekers geconstateerd dat 75% van het radiopubliek alleen lager onderwijs had genoten en dat verder 8% van het luisterpubliek van Hilversum 1 en 2 ook nog eens middelbaar onderwijs had genoten. De onderzoekers gaven aan dat het voor de omroepen misschien nuttig kon zijn te onderzoeken of het aanbod in programmering wel evenredig was aan het niveau van de

gemiddelde luisteraar.

De voorkeur van het toen jeugdige publiek ging naar Radio Veronica. In de leeftijdsgroep van 15 tot 19 jaar besteedde men de luistertijd voor 57% aan Veronica en voor 27% aan Hilversum 3. De 65-jarigen en ouderen besteedden evenwel 76% van hun luistertijd aan programma's die werden uitgezonden door Hilversum 1 en 2. Het jonge publiek was sterk ondervertegenwoordigd op Hilversum 1 en 2 en oververtegenwoordigd op de muziekstations, vooral op Radio Veronica. Het publiek voor Veronica bestond voor 61% uit luisteraars beneden de 35 jaar. Voor Hilversum 3 was dit 52%. De totale radiobeluistering was tussen 8 uur in de ochtend en 2 uur in de middag het grootst. Meestal werd een luisterdichtheid gemeten van tussen de 25 en 30%. Na twee uur daalden deze percentages tussen 16 en 20%. Na de klok van 7 uur in de avond nam de luisterdichtheid van de radio – als invloed werd de televisie gezien – verder af naar een maximum van slechts 7%. Een uur later daalde men naar een luisterdichtheid van slechts 3 à 4 %. Een luisterdichtheid van 1% kwam destijds overeen met een aantal van 90.000 luisteraars.

De voor- en tegenstanders van de toenmalige zeezender Veronica lieten zich ook in 1970 weer horen. Meest opmerkelijk was de verklaring van de minister: *dr. Marga Klompé*, verantwoordelijk voor het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappij, kortweg CRM genoemd. In de Senaat meldde ze op 25 februari dat er overwogen diende te worden zo snel mogelijk maatregelen te nemen tegen de zeezenders Veronica en Radio Nordsee (een station dat op dat moment nog maar net in de ether was gekomen). Wel voegde ze aan de opmerking toe dat het nog niet een kabinetbeslissing was. In het 'Algemeen Dagblad' was de daarop volgende dag een bericht terug te vinden waarin ondermeer stond vermeld: 'De socialistische senator (Eerste Kamerlid) Broeksz – tevens voorzitter van de VARA – herinnerde de bewindsvrouwe er fijntjes aan dat deze kwestie enkele jaren geleden heeft geleid tot de val van het confessioneel kabinet Marijnen. De liberale leden van het kabinet, die door hun tegenstand tegen de plannen om Radio Veronica uit de ether te doen verdwijnen en destijds de bom legden die het kabinet Marijnen deed ontploffen zonder dat de Kamer daar aan te pas kwam, hebben waarschijnlijk nu ook hun bedenkingen.' Het bleek namelijk dat het toenmalige Kamerlid, Y. van der Werff, stelde: 'Aan de ene kant is het juist dat de regering zich aan internationale afspraken zal dienen te houden maar er dient ook goed in ogenschouw te worden genomen dat Radio Veronica in een behoefte voorziet van zowel de consument als adverteerder en dat Hilversum III er tot nu toe niet in is geslaagd.'

Later in het jaar 1970, nadat er al veel publiciteit rond de uitzendingen van Radio Nordsee was geweest en de Britse regering stoorzenders had ingezet op de frequenties van het radiostation, kwamen er andermaal Kamervragen. En toen het nieuwe station de politiek ook nog eens had beinvloed door de jongeren in Engeland – die voor het eerst als 18-jarigen mochten stemmen – te vragen vooral op de Conservatieve Partij te stemmen, kwamen er andermaal vragen in de Tweede Kamer. Dit omdat, volgens een rapport aan de regering gezonden, door Radio Nordsee haar uitzendingen noodfrequenties van bevriende naties zouden worden gestoord. Dreigingen tot het sluiten van Radio Veronica, dat 10 jaar eerder met haar uitzendingen was begonnen, werden elk jaar weer uit de kast gehaald. Een bom onder het kabinet zou dus in 1970 niet geplaatst worden, een jaar later was het wel raak met een bomaanslag op een van beide zendschepen.

Maar ook Hilversum 3, het jongerenstation uit die tijd binnen de publieke omroep, werd als het ware getorpedeerd door de voorzitter van de NCRV. In september vond, zoals destijds gebruikelijk per omroep, de presentatie plaats van het winterprogramma. Drs. Geerink Bakker meldde tijdens de bijeenkomst dat Hilversum III een doodgeboren kindje was dat niemand ten grave durfde te dragen: 'Ik ben nooit gelukkig geweest met het verschijnsel Hilversum 3. Het derde net is een bastaard, een onecht kind, dat niet ontstaan is uit een wettelijk huwelijk, maar verwekt werd tijdens een onderonsje tussen de minister en de programmaleiders. Hilversum 3 heeft een twijfelachtige politieke herkomst en is een instrument in de strijd tegen Radio Veronica. Het is niet uit zuivere voorwendsels opgezet. Het programma van het derde radionet staat niet voorgeschreven in de omroepwet, het komt niet voor in de staturen van de NOS en ook niet uit de doelstellingen van de omroepverenigingen.'

Waarachtige krachtige woorden van de NCRV-voorzitter, die nog lang niet was uitgesproken want hij ging destijds verder met: "Het belangrijkste van alles is dat je met kritiek, zoals ik die nu spui, de programmamakers een schot in de

rug geeft. De programmamakers zijn ook maar mensen die er niets aan kunnen doen dat het met Hilversum zo scheef zit. Scheef in vier opzichten: Hilversum 3 zit scheef in het bestel, scheef ten opzichte van de concurrentie, scheef ten opzichte van de luisteraars en scheef ten opzichte van de programmamakers, welke laatsten tegen de bierkaai vechten. Binnenkort is met het uitvoeren van de tweede zogenaamde fase in het Hilversum 3-plan, het eindpunt wel bereikt. Kun je mensen voor zoiets inzetten? Het is gewoon een conflict op ethisch vlak. Waarom legaliseert de regering Veronica niet? Een andere oplossing? Waarom wordt er geen Hilversum 4 gecreëerd, waarop de STER met haar hele reclamewinkel kan gaan zitten en een mooi programma maken? Het dient duidelijk te zijn dat de uitspraken ruim de kranten haalden, er andermaal over het onderwerp werd gesproken in de Tweede Kamer en binnen NCRV-kringen het nodige commentaar op de uitspraken werd geuit. Geerink Bakker wist alle kritiek weg te wuiven met de woorden dat hij slechts een eigen mening had verkondigd en niet namens de NCRV had gesproken.

In 1970 werd er op diverse bedrijven besloten iets te gaan doen aan de werktijden. Een jaar eerder was er een einde gemaakt aan het verplicht aanwezig zijn van werknemers op zaterdagochtenden, zoals bij vele bedrijven nog het geval was. Op naar de 40-urige werkweek van vijf dagen telkens acht uur werk. Maar dat bleek nog niet voldoende want de invoering van flexibele werktijden zou ondermeer gaan leiden tot minder volle, toen nog vaak rijks-,wegen, en een beter tijdsgevoel voor diegene die ver van zijn of haar bedrijf woonachtig was. Men kon later gaan opstaan en bijvoorbeeld om negen uur in plaats van acht uur in de ochtend aan het werk gaan. Anderen kozen er vooral voor om vroeg te beginnen en dus ook weer eerder naar huis te gaan.

Bij mijn toenmalige werkgever, het Elektriciteitsbedrijf voor Groningen en Drenthe (EGD), werd het op proefbasis op een aantal afdelingen ingevoerd. Het bedrijf kon van twee kanten worden benaderd, de Helperzoom in de wijk Helpman *(zie foto)*, waar de oude elektriciteitscentrale en diverse kantoor- en magazijngebouwen waren gevestigd, maar ook van de Winschoterdiepzijde, waar de Hunzecentrale was gevestigd.

Op de top van beide ingangen van het bedrijf stond een portiersloge, waar de heren portiers om de beurt een schema dienden bij te houden van aankomst en van vertrek van personen, die aan de proef deelnamen. Na een proefperiode van drie maanden was de evaluatie, waarvan verslag werd gedaan in 'de Opwekker,' het bedrijfsblad van het EGD: 'De eerste resultaten geven aan dat het werk er geen nadeel van ondervindt. De heer Keekstra is een van de mensen die de werktijden controleert, maar niet meer dan normaal. Er wordt een beroep gedaan op de persoonlijke verantwoordelijkheid. De meeste mensen beginnen om kwart na acht of half negen. De proef moet, vindt de heer Keekstra, worden omgezet in een definitieve regeling.' De regeling van flexibele werktijd op de afdelingen, waar het als experiment was ingevoerd, werd algemeen als uitstekend ervaren. Via een vragenlijst, die na drie maanden diende te worden ingevuld door de meedoende werknemers aan het experiment met flexibele werktijden, kon worden gezien of het succesvol was verlopen.

Nadat het merendeel van de lijsten was teruggekomen en deze op de afdeling personeelszaken, gevestigd in een tijdelijk gebouw op het Helpmanterrein - door velen de barak genoemd, waren bekeken en beschouwd, kwam er uitsluitsel. Nog hetzelfde jaar werd er, voor die afdelingen waar flexibele tijden tot de mogelijkheden behoorde, een definitieve regeling getroffen. Ter vergelijking met een land als de toenmalige DDR besloot de ministerraad van dat land al op 22 december 1965 over te gaan tot de invoering van een flexibele werkweek, waarbij het aantal te werken uren van 48 naar 45 uren zou worden teruggedrongen. De regeling werd op 3 mei 1967 in de DDR ingevoerd. En wat vond ik er destijds zelf van? Ik heb er gewoon niet aan meegedaan daar mijn toenmalige werkzaamheden niet binnen deze regeling vielen. Vroeg in de ochtend, meestal voor kwart voor zeven, was ik al op het Helpmanterrein om gezamenlijk met één van de bodes de post te halen van het toenmalige Hoofdpostkantoor, dat aan de Van Hallstraat vlak naast het Hoofdstation was gevestigd. Een paar zakken met post werden vervolgens bewerkt en voorbereid voor de verschillende afdelingen, zodat rond 10 uur de post op hun afdelingen lag.

Joggen was nog niet zo in destijds. Voetballen deed ik in 1970 even niet, dat zou ik niet veel later weer oppakken bij de VV Gruno in de wijk Vinkhuizen, waar een nieuw sportpark was aangelegd. Nee, ik hield me met een totaal andere vorm van sport bezig waarbij het aardig op kracht

aankwam en een toernooi werd gehouden op het terrein van de Technische Universiteit van Twente. Maandenlang was er, onder leiding van Henk Ludolphy, hard getraind. Kijk zelf maar even waar het om ging:

UITSLAGEN 1ste INTERPROVINCIALE SPORTTOERNOOI

Hans Knot 3e van voren

Recentelijk kwam onderstaand onderwerp weer boven water toen ik een aantal fotokopieën kreeg toegestuurd van een oud collega, die in de tweede helft van de jaren zestig en begin jaren zeventig van de vorige eeuw ook werkzaam was bij het EGD. In december van het jaar 2007 was ik in een programma van Radio Noord te gast en sprak met Rob van Dam ondermeer over de huidige huisvesting van de studio's van RTV Noord, die op het voormalige terrein van het EGD in Helpman zijn gehuisvest. Er werd toen ook een aantal herinneringen over mijn tijd bij het EGD opgehaald en later, na de uitzending werd mij een mailtje doorgestuurd. De mail was afkomstig van een vrouw die zich afvroeg of ik destijds op het archief werkzaam was geweest. Het bleek Marian Koper te zijn van de afdeling correspondentie. Sinds eind 2007 wisselen we, met bepaalde regelmaat, herinneringen uit. Eind oktober 2010 vond ze oude Opwekkers, die ze in een opslag had gevonden. Leuke herinneringen maar ook een totale verrassing zat erbij. Er zat namelijk een artikel van mijn pen bij, dat ik me niet meer kon herinneren.

Tegen het einde van de jaren zestig van de vorige eeuw ging ik niet alleen voor het eerst bij een ziekenomroep werken en ook in beperkte vorm schrijven over het onderwerp 'radio' maar ik richtte ook de 'UDK' op. Deze afkorting stond voor Uitleen Discotheek Knot. Tegen een kleine vergoeding konden collega's en vrienden een week lang een LP van me lenen. Van de opbrengsten kocht ik telkens nieuwe LP's, waardoor de collectie voor mij en de ziekenomroep behoorlijk uitgebreid werd. Na een aantal maanden besloot ik, daar er al behoorlijk veel collega's meegenoten, een gestencild blaadje uit te geven waarin allerlei nieuwtjes over de te lenen muziek. Maar zoals gesteld, bij de eind oktober ontvangen fotokopieën zat dus een artikel door mij geschreven voor 'De Opwekker,' waar ik totaal geen weet meer van had. Ik laat u graag meegenieten bij de herpublicatie van 'Wedergeboorte van de Blues'. Let wel geschreven in de stijl van 1970, want het verhaal is destijds in de zomer geschreven en dus vlak voor de dood van zowel Jimi Hendrix als Janis Joplin.

Tijdens het eerste, inmiddels historisch geworden, internationale popfestival van Monterey (1967) was het de nitroglycerine houdende Janis Joplin, die voor een geduchte explosie zorgde in de Rockwereld. Ze zong met een gekweld aandoende hartstocht, die later haar handelsmerk zou worden. De dag dat ze de classic 'Ball and chain' van 'Big' Mamma Thornton de zaal inslingerde, begon het. Sindsdien is de 27-jarige blanke Janis Joplin uit Port Arthur tot de eerste vrouwelijke superster van de Amerikaanse Rockmuziek uitgegroeid en heeft een hele nieuwe generatie van blanke Blueszingende groepen bezit genomen van het poptoneel.

Veel van de 'zwartgevooisde' groepen, zoals Blood Sweat and Tears, Creedence Clearwater Revival, Steppenwolf, Canned Heath en Ten Years After, hebben zich geheel geworpen op de nieuwe hymnen van de blanke middenstand in Amerika en voeren met veel eerbied nummers uit van hun illustere zwarte collega's. De muzikale popwereld werd één schallende pulserende paradox van klank – blanken die zwarte Blues zingen. De Blues is de enige Amerikaanse muziek en ontstond in de Mississippi Delta. Het is een op twaalf maten gefundeerde kreet van vertwijfeling; de duurzame klassieke vorm stamt regelrecht af van de hartverscheurende alleenzang van arme negers, die Blues gebruiken om te getuigen van hun ellendige levensomstandigheden.

Dat waren dan groten als Bessie Smith, Robert Johnson, *Ma Rainey*, Lightnin Hopkin en Son House Mississippi, John Hurt, John Lee Hooker en Blind Lemmon Jefferson. Van dat tijdstip af

is de Blues altijd de inspiratie geweest voor elke belangrijke stroming in de populaire muziek in Amerika. De Blues was het hartenbloed van de grote jazzmusici in de jaren twintig – zowel van blanken als negers: men hoeft slechts te denken aan Louis Amstrong en Bix Beiderbecke. Voor de Tweede Wereldoorlog waren het de big bands die zich lieten inspireren door de Blues: van Bennie Goodman en Duke Ellington tot Count Basie en Woodie Herman toe. In de jaren veertig was het de pure energie van de Blues die zich ontlaadde in de virtuoze saxofoonsolo's van bop pionier Charlie Parker.

De Rock and Roll in de jaren vijftig was niets meer of minder dan de Blues, maar toen wat opgepoetst en voorzien van een wat verharde hartslag. Maar ook de Rock waar The Stones, The Beatles en Bob Dylan de aanvoerders van zijn, is geworteld in de traditie van de Blues. Via ontwikkelingsstadia baroque, Rock en folk Rock kwam deze vorm van popmuziek in de loop van het jaar 1968 op een soort van psychedelisch dood spoor terecht. Toen kwam de ommekeer, terug naar de Blues. 'Rock is net een accu,' zegt Eric Clapton, de blanke Bluesgitarist uit Engeland die wordt gezien als een van de bekwaamste bewakers en uitvoerders van de Blues, 'en moet zich steeds aan de Blues weer opladen om zodoende weer nieuwe energie op te doen.'

Het Rockleven kent zijn eigen dogma's, vrijheid, vrede, idealisme en zelfs zijn eigen pers die steeds meer undergroundkrantjes het licht doet zien, maar ook eersteklas Rocktijdschriften als Rolling Stone, Fusion en het nieuwe Changes. Het Rockconcert is een soort religieuze stammenbijeenkomst en tegelijkertijd een gelegenheid om je eens helemaal te laten gaan. 'Veel jongeren hebben het gevoel niet rechtvaardig behandeld te worden," aldus zanger-gitarist Jimi Hendrix – een van de echte Rockvernieuwers, die – met de Blues in de ondergrond – hoge kronkelige torens van louter klank bouwt. 'Dus willen ze luide, felle klanken – iets dat grenst aan geweld. Als ze niet naar een dergelijk concert zouden gaan, dan deden ze misschien mee aan een rel. Muziek is tegenwoordig van geweldig belang. Als ouders van hun kinderen willen houden, moeten ze zich de muziek van die kinderen eigen maken.'

Toch is de haard van deze muzikale orkaan een formule die haar kracht ontleent aan haar eenvoud; twaalf maten, een vaste opeenvolging van akkoorden, een vierkwartsmaat en een drieregelige tekststructuur die ritme en patroon ontleent aan West-Afrikaanse zangen. 'Binnen dat Blueskeurslijf,' betoogt Rockcriticus Michael Lydon, 'zien miljoenen musici en luisteraars kans alles wat belangrijk voor hen is uit te drukken en te begrij-

pen.' De Blues is inderdaad een muzikale ontmoetingsplaats. En de Blues trekt kunstenaars aan van welke achtergrond ook. Het zijn de negers van het land, de negers uit de stad, de arme blanke jongens uit Engeland, zoals Eric Burdon van The Animals en de rijke joodse jongens uit Chicago, als Mike Bloomfield; de jonge zwarte hippieheld Jimi Hendrix uit Seattle en het vroege lid van Waps, *Janis Joplin* uit Port Arthur.

En al die muzikanten, blank of zwart, hebben vrijwel allemaal een gelijke definitie voor de Blues en die definitie heeft meer met het gevoel te maken dan met de muzikale vorm. 'Bluesmuziek is alle muziek die gevoel als uitgangspunt heeft,' stelde Paul Butterfield van de Paul Butterfield Blues Band, een van de weinige jonge blanke Amerikanen die lang voor de officiële herleving van het genre al Blues speelde.

Voor de 44-jarige Albert King, één van de beste zwarte Blueszangers, betekende de wedergeboorte van de Blues dat hij een einde kon maken aan de moordende heen en weer reizen van nachtclub naar nachtclub voor het optreden van telkens maar een avond. Hij noemt de Blues het verlengstuk van een zwarte levensstijl: "In mijn tijd dacht je helemaal niet na over de Blues," zegt King over zijn jeugdjaren in Arkansas. "Je zat er middenin en negen van de tien keer dat een of andere neger de Blues stond te zingen was het zijn gevoel waar hij lucht aan gaf. Iedereen kan de Blues hebben. Een baby in de wieg die huilt omdat hij de fles wil, heeft ook de Blues."

Veel musici, zowel negers als blanken, menen alleen dat de negers de Blues goed kunnen zingen: "Er zijn heus wel prachtige blanke groepen," zegt Muddy Waters, de beroemde Blueszanger uit Chicago, die wel de vader van de wedergeboorte der 'witte' Blues genoemd kan worden. "Ze kunnen bijna alles spelen. Maar naar de Doopsgezinde Kerk gaan, zoals ik dat vroeger deed, was er voor hen niet bij. Zij hebben die soul niet meegekregen in hun hart. En daarom kunnen ze de boodschap niet goed uitdragen. Ze spelen de blanke Blues, ik de echte Blues."

De meningsverschillen over wie wel en wie niet de Blues kan zingen daargelaten, zijn het de blanke musici die voor het eerst de discriminatie binnen de popmuziekwereld aan de kaak hebben gesteld en erop wijzen dat de blanke musici tien keer zoveel verdienen als negerartiesten. "We waren woedend vorig jaar toen tijdens een popconcert in Los Angeles een betere plaats op het programma kregen toegewezen dan Howlin Wolf," zegt Tom Fogerty van Creedence over de zwarte Blueszanger die zo'n grote invloed heeft gehad op de sound van de *Creedence* groep. De ironie dat een blanke Blueszanger 's avonds zijn leed uitschreeuwt voor een bedrag dat veel hoger ligt dan heel wat negerzangers in hun hele leven verdienden, ontgaat die blanke Blueszangers heus niet.

Stege Katz, eerste gitarist bij Blood Sweat and Tears, de uit negen blanken bestaande groep die zijn prachtige melange van Blues, Kansas City Big Band Muziek, en Jazz van na Parker tot geweldige populariteit weten te brengen zegt: "Janis Joplin is een goede primitieve Blueszangeres, maar als je 10.000 dollar per avond vangt kun je het nauwelijks meer hebben over de ellende en narigheid. Hoe kun je nu een superster zijn in het Blues genre. Dit is een contradictio in terminis."

Janis Joplin doet echter al die tegenstrijdigheden vergeten zo gauw ze haar mond open doet. Haar liedjes zijn het vleesgeworden woord: rauwe wanhopige kreten als van een vrouwtjesdier in paartijd. En seks is nu eenmaal een belangrijk bestandsdeel van de Blues: "Blues gaat over de strijd tussen de seksen," zegt de in Mississippi geboren B.B. King, de 43-jarige king of the Blues. " Janis Joplin zingt de Blues net zo keihard en diep als welke neger ook." Maar al heeft de wedergeboorte van de Blues iemand als Janis Joplin van gewoon meisje tot superster kunnen maken, we mogen niet vergeten dat – hoewel op minder spectaculaire wijze – de carrières van heel wat verwaarloosde en vergeten negermusici hierdoor eveneens gered werden. Negermusici, die voor de Blues terugkwamen, vaak onbekend waren en probeerden iets te verdienen met het optreden voor één avond in nachtclubs in zuidelijke staten van de V.S.

In The Electric Circle in New York worden op het ogenblik regelmatig Bluesconcerten gegeven waar tientallen echte negerzangers aan meedoen die gerekend kunnen worden tot de levende schepper van de moderne Blues: Son House en John Lee Hooker, Muddy Waters, Junior Wells, Big Mama Thorton, Reverent Robert Wilkins, Bukka White en Otis Rush. Bill Graham, die concerten organiseert in Fillmore East en Fillmore West en zijn blanke publiek zoveel negerzangers biedt: "Die kinderen in de zaak vragen zich bij het begin van de voorstelling af wie dat oude mannetje op het toneel wel niet is. Aan het einde breken ze echter van louter enthousiasme de zaal bijna af."

In 1968 haalde Mike Bloomfield Graham over om BB King te laten optreden in Fillmore West: "De laatste keer dat we daar in 1963 hadden gespeeld, bestond het publiek voor 95% uit negers," vertelt BB King. "Deze keer was het andersom want er was 95% aan blanken. Ik wist niet hoe ik het had, Mike Bloomfield kondigde me aan als dé grootste Blueszanger. Ik wilde eigenlijk meteen het toneel aflopen. Aan het einde van mijn optreden kreeg ik een staande ovatie. Ik kon wel huilen. Ik kan niet zeggen hoe ik me voelde." Sinds die avond is Kings leven veranderd. Net als Lightnin Hopkins en nog veel meer negermusici van de oude stempel gaat King nog steeds op tournee langs de nachtclubs, maar geeft nu ook goedbetaalde concerten: "Ik moet nu wel, ik kom nu al twintig jaar in New York, maar niemand van de pers had ooit van me gehoord. Het begint er echter nu beter uit te zien voor me. Over een jaartje of zo kan ik me misschien een vakantiereisje om de wereld veroorloven."

Maar hoe komt het nu eigenlijk dat een blank publiek plotseling een Johnny Winter, een Janis Joplin of een BB King op handen ging dragen? De wortels van de Blues zijn immers te vinden op het land en ze zijn zwart georiënteerd. Wat biedt de Blues de welvarende blanke Amerikanen? Eén antwoord is dat de Blues, net als de Amerikanen zelf, na de oorlog steeds verder 'verstedelijkt' is. Afgezien van wat typische zwarte trekjes zou de tekst van Laundromat Blues van Albert King best de hartenkreet kunnen zijn van een blanke jongen uit Detroit: "You have been meetin your man, baby, down at the local laundry mat…I

done got wise, cause dad ain't going for that."

"De jongens van tegenwoordig weten wat een rotzooi het is en beseffen dat de Blues de waarheid zegt," aldus Albert King, wiens manier van zingen en gitaarspelen verdriet en woede verraadt. "Er zijn van die jonge kinderen die nog nooit de Blues gehad hebben en ze vragen je wat het betekent 'de Blues te hebben'. Misschien dat de Blues uitdrukt, wat zij niet onder woorden kunnen brengen."

Mogelijk zit er toch meer vast aan de herleving van de Blues. Jim Fielder oppert dat het schuldgevoel bij de blanken zou kunnen zijn: "Als blank Amerika zich ergens schuldig over voelt probeert het die schuld af te kopen. Wat de blanken dus nu doen is de muziek van de neger kopen." *Charley Musselwhite* ziet het positiever: "De Blues werd verwaarloosd net als de geschiedenis van de neger. Als we de neger beginnen te aanvaarden, aanvaarden we zijn muziek ook. Volgens mij is dat nu het geval."

Afgezien van de rassenkwestie biedt de Blues de jonge blanke jongeren zich niet als negers bedreigd te voelen door hun 'mede' mens en kennen ze niet het zich opgesloten weten in een getto, maar is het bij hen Vietnam en de gevestigde orde. Charles Keil, socioloog en auteur van het boek 'Urban Blues,' omschrijft het aldus: 'Dingen waar de negers de afgelopen 400 jaar over hebben geklaagd beginnen de blanke jongeren nu zelf aan den lijve te voelen.' Albert King voegt hier nog aan toe: "De jongeren van vandaag voelen zich, zoals ik me toen voelde."

Hoe lang de nieuwe populariteit van de Blues zal duren, kan niemand voorspellen. Wel is het zo dat de Blues een zodanig onvervreemdbaar deel van de muzikale vorming van de Amerikaanse jeugd uitmaakt, dat, wat de nieuwe stijl ook mag worden, de populariteit in de muziek in Amerika altijd iets van de Blues in zich zal blijven meedragen. En achter elke geëlektrificeerde blanke popgroep en achter elke Rocksolist zal de schaduw oprijzen van de zingende negerlandarbeider, gebogen over zijn gitaar. Indien U iets naders over de Blues en zijn achtergronden wilt weten, raad ik U aan eens een kijkje te nemen in de *openbare bibliotheek* bijvoorbeeld aan het *Kwinkeplein* te Groningen.

Aldus het artikel in de Opwekker in 1970, dat was geschreven door J.A.Knot, ofwel Hans Knot. Er stond ook nog een opmerking onder het artikel: 'Helaas moest ik enige tijd na het schrijven van het stukje vernemen dat Janis Joplin en Jimi Hendrix aan de gevolgen van verdovende middelen zijn overleden.' Ondertussen zijn we veertig jaar verder en zal een groot aantal van de genoemde personen in dit artikel de Blues op hemelse locaties spelen.

Het was op 17 april 1970 dat de wereld werd verrast met de berichtgeving betreffende zware problemen met de tocht van de Apollo 13. Tijdens de reis was er namelijk een zuurstoftank aan boord ontploft. De Apollo 13 was op dat moment met de astronauten Jim Lovell – die tevens als commandant aan boord was -, Jack Swigert en Fred Haise op weg naar de maan. De eerste beslissing, die werd genomen, was de voorgenomen maanlanding af te gelasten, vrijwel direct gevolgd door de mededeling dat besloten was de reis naar de maan af te blazen en naar de aarde terug te keren. Twee dagen eerder was de vlucht begonnen. Op het moment nadat de ontploffing had plaatsgevonden meldde het team zich met de woorden: "Houston we've a problem." Later bleek bij inspectie dat niet alleen de tweede zuurstoftank was ontploft maar ook het ventiel van de eerste zuurstoftank beschadigd was. Hierdoor was de hele voorraad binnen een paar uur verloren gegaan. Ook was er geen water meer en beperkte energie, waardoor bijvoorbeeld de raketmotor niet meer optimaal gebruikt kon worden.

Het mag een geluk worden genoemd dat destijds niet de maanlander, Aquarius, beschadigd werd want anders was een terugkeer naar de aarde onmogelijk geworden. De maanlander werd vervolgens technisch ingezet en zo kreeg men toch de benodigde energie, water en zuurstof. Ook werd de motor van de maanlander gebruikt om terug te keren naar de aarde. Wel was men natuurlijk beperkt omdat de voorraad zuurstof bij de maanlan-

bemanning
Apollo 13
veilig terug

der niet meer was dan voor twee dagen voor twee personen. Energiebesparing was de oplossing en alleen de broodnodige apparatuur werd nog ingezet. Zo kreeg de bemanning ook geen toestemming om naar buiten te gaan om de schade van dichtbij te bekijken. Het zou alleen maar onnodig lucht hebben gekost. Uiteindelijk diende de maanlander, vlak voor de terugkeer naar de aarde, te worden afgestoten daar deze er niet op gebouwd was om op de aarde te landen. De Apollo 13 werd vervolgens naar een veilige plek in de Stille Oceaan gemanoeuvreerd en bracht de bemanning veilig terug uit de ruimte. Amerika kon weer rustig slapen gaan.

Op 9 november van ons jaar 1970 kwam in het Franse plaatsje Colombey-les-Deux-Eglises de staatsman Charles De Gaulle op 79-jarige leeftijd te overlijden. Hij was op 22 november in 1890 in Lille geboren en toonde zich op zeer jeugdige leeftijd al nationalistisch. Hij nam de wapenen voor het eerst op tijdens de Eerste Wereldoorlog en was ondermeer betrokken was bij de Slag van Verdun. Hij raakte daar niet alleen zwaargewond tijdens de gevechten maar werd ook nog eens gearresteerd door de Duitsers als krijgsgevangene.

De Gaulle werd aan het begin van de Tweede Wereldoorlog bevorderd tot brigadegeneraal en kreeg bekendheid toen hij vanuit Engeland op 18 juni 1940 het verslagen Frankrijk toesprak. "Frankrijk heeft een slag verloren, niet de oorlog" werden legendarische woorden. Op 14 juni 1944 keerde hij terug naar Frankrijk en werd als een held binnengehaald. Ook werd hij de leider van de regering, waar hij in 1946 aftrad. In 1958 kwam De Gaulle opnieuw in de regering en zorgde ervoor dat de president meer bevoegdheden kreeg. Hetzelfde jaar werd hij president van Frankrijk. In 1965 werd hij herkozen, maar door zijn dromen van een machtig Frankrijk in het centrum van de Europese macht kwam hij in conflict met Amerika, Duitsland en Engeland. Op 28 april 1969 trad hij af als president.

Hij werd op het plaatselijke kerkhof begraven, aangezien hij eerder een staatsbegrafenis geweigerd had. Hij had tijdens zijn leven tevens vele onderscheidingen en eerbewijzen afgewezen. Het vliegveld bij Parijs kreeg na zijn dood de naam Aéroport Charles de Gaulle en ook het drukste plein van Parijs, bij de Arc de Triomphe werd omgedoopt tot Place Charles de Gaulle.

Laten we deze aflevering van Muziek-, Media- en andere herinneringen aan 1970 eindigen met een persoonlijke herinnering. Vanochtend kwam ik uit het Noorderplantsoen, op weg naar huis de Akkerstraat uitgereden en zag dat er een totale restauratie plaatsvindt van een gebouwencomplex *(foto)* dat er in de jaren tachtig van de vorige eeuw is neergezet op een toen braakliggend terrein. Voordat het terrein leeg was opgeleverd had er decennia lang de centrale remise gestaan van eerst de tram, gevolgd door de trolleybussen en stadsbussen. Zes jaar lang was ik er van 1956 tot en met 1962 op alle doordeweekse dagen langs gelopen op weg naar school. De GVB, zoals de vervoersonderneming van het Openbaar Vervoer in de stad Groningen was genoemd, werd groter en groter door de uitbreiding van de stad Groningen met telkens nieuwe woonwijken en dus meer bewoners. Hierdoor werd de remise verplaatst naar een industrieterrein dat direct ten oosten van de stad Groningen was gelegen.

Ik stond even stil en te kijken naar wat voor onderhoud men aan het plegen is toen ik in gedachten weer eens terug ging naar de tijd dat ik naar de Lagere Katholieke School St. Ludgerus in de Tuinbouwdwarsstraat ging *(foto pag. 26)* en de buurt genaamd 'Tuinwijk' redelijk goed kende. Hoe vaak waren we niet even stiekem de remise binnengelopen en zagen we hoe bussen in onderhoud waren. Aan de achterkant van de remise was de Parallelweg gelegen waar, langs de spoorlijn, allemaal volkstuintjes waren, waar af en toe een of andere vrucht voor niets werd gehaald. En plots besefte ik me, kijkend richting de wijk Selwerd, waar in de jaren vijftig en begin zestig van de vorige eeuw nog altijd een ijsbaan lag, die bij strenge winters intens werd gebruikt. Velen wisten de weg, via de oude spoorbrug die gelegen was bij het toenmalige Noorderstation.

In het belichte jaar 1970 werd door de Gemeenteraad van Groningen, na de nodige discussies, toestemming verleend aan de directie van de Nederlandse Spoorwegen tot verhoging van een lang traject gelegen tussen de Prinsesseweg en de Spoorbrug over het Van Starkenborghkanaal. Doel was de noordelijke stadswijken aan de noordwestkant van de spoorlijn beter bereikbaar te maken vanuit de binnenstad en de oudere stadswijken. Diverse tunnels werden er gepland waaronder die bij de Prinsesseweg richting de toen nieuwe wijk Paddepoel, de Moesstraat richting de toen nieuwe wijk Selwerd Zuid en de tunnel bij de Kastanjelaan met doorgang mogelijkheid tot Selwerd Noord.

De werkzaamheden zouden in totaal tot in 1974 duren en het oude vertrouwde Noorderstation, waar we maar al te vaak een bezoekje brachten in de jaren zestig zou worden afgebroken. Met een dubbeltje in de hand werd er een Brosje chocolade gekocht, een met lucht gevulde chocoladedelicatesse, die ik het liefst in de pure versie verorberde, en gingen we op de zondag vol genot weer op pad. Na de afbraak van het oude Noorderstation was niet alleen het loketje met snoep verleden tijd maar ook het ouderwetse loket, waar ondermeer voor een dubbeltje een perronkaartje kon worden gekocht. Het was officieel onmogelijk zonder het bezit van een dergelijk kaartje te verschijnen op het perron. Wij keken vaak naar het perron, vanaf de spoorloopbrug, direct gelegen naast het station en keken dan niet alleen naar de wachtende treinreizigers richting Hoofdstation Groningen, maar ook naar de mensen die van plan waren te gaan naar plaatsen als Sauwerd, Winsum, Warfum, Roodeschool, Appingedam en Delfzijl, maar ook naar de vele fietsen die toen nog in het openbaar stonden opgesteld in rekken op het zuidelijke perron.

De eerste tunnel werd in 1971 al aangelegd, namelijk die naar Selwerd Noord. Voorheen lag er een spoorwegovergang, daarna het spoor op minstens 10 meter hoogte, waardoor er niet langer gewacht hoefde te worden als er personen of goederentreinen in een van voornoemde richtingen gingen. Met de afbraak van het oude Noorderstation, zo besef ik me nu, ging een groot stuk nostalgie weg. Immers het was niet alleen het punt waar de treinen richting het noorden Groningen verlieten, maar ook nog eens het eindpunt in het noorden van de stad van eerst de tram, daarna de trolleybussen en vervolgens de stadbussen. Nooit zou het meer als vanouds worden.

HANS KNOT

Bronnen:
Dienst Studie en Onderzoek NOS, Hilversum 1970
Jaarboek Grote Winkler Prins 1971, Elsevier, Amsterdam
Opwekker, de (1970) Bedrijfsblad EGD
Wikipedia.nl
www.vandehakopdetak.nl/geschiedenis/1970.htm
www.aletta.nu
www.ultimateherosweltblog.de

Foto's: diverse bronnen waaronder:
Archief Familie Knot
Archief Freewave Media Magazine
Mediatheek Thinkquest
Optiek

Recensie

Der neue Antennen-Ratgeber

Der neue Antennen-Ratgeber, Empfangsantennen für allen Wellenbereiche: Aussen-, Innen-, Behelfs- und Aktivantennen
Door: Gerd Klawitter
192 pagina's.
197 afbeeldingen.
Formaat: Din A5
VTH Bestelnummer 413 0071
ISBN 978-3-88180-688-6

Prijs 22,80

Dit handig uitgevoerde boekje van Gerd Klawitter, die diverse goed gedocumenteerde boeken over radio- en radiotechnieken heeft gepubliceerd, geeft vele handige tips en praktijkgerichte informatie voor een ieder die zich bezighoudt met radio en zendamateurisme. Het boek legt zich inhoudelijk toe op diverse soorten van ontvangstverbetering middels het gebruik van antennes. De vele praktische tips en aanwijzingen zijn dermate compleet te noemen dat in principe geen enkele vraag onbeantwoord blijft. Het boekje begint met een uitgebreide beschouwing

van de grondbeginselen van de radio- en ontvangsttechnieken zodat ook de beginnende luister- en zendamateur gedegen wegwijs wordt gemaakt op het technische gebied. Hierbij is zeker van groot belang dat de werking van antennes bij de lezer duidelijk wordt beschreven. Vervolgens komt er een groot scala aan antennes voorbij waarbij de auteur op een perfecte manier de voor- en nadelen van de diverse antennesoorten de lezer voorschotelt. Een apart hoofdstuk is er om de ondersteunde apparaten te beschrijven, terwijl ook ruimte is gemaakt om de plaatsing van de antennes te in woord en beeld te brengen. **Der neue Antennen-Ratgeber, Empfangsantennen für allen Wellenbereiche: Aussen-, Innen-, Behelfs- und Aktivantennen** eindigt met een trefwoordenoverzicht, zodat snel in de tekst van het boek kan worden gezocht. De aanschaf van dit boek kan zondermeer een verstandige uitbreiding van uw technische radioboekenkast zijn.

HANS KNOT

Zeez nderpu zel

door Leon Balmaekers

SMC verloot onder de inzendingen een dvd met alle 75 afleveringen van SMC Audio Magazine. Urenlang genieten van zeezenderfragmenten uit de tachtiger jaren. Mail het woord dat van boven naar benden ontstaat naar:rob@mediacommunicatie.nl.

Woordletter zeezenders

Schrijf de zeezenders hieronder letter-voor-letter in de hokjes, steeds van links naar rechts. Het woord MUZIEK is ingevuld als hulpje. Als je het goed doet, lees je van boven naar beneden ergens een woord.

CAPITAL RADIO	LASER 558	RADIO CAROLINE	RADIO DELMARE
RADIO LONDON	RADIO MIAMIGO	RADIO NOORDZEE	RADIO VERONICA

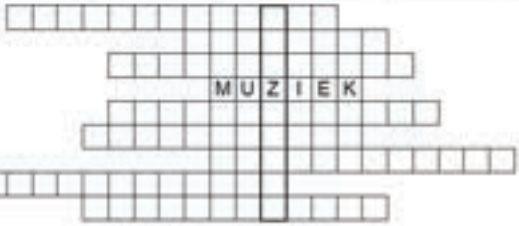

Internet surftips

Harry Knipschild brengt ons zijn site onder de aandacht waarop eind vorig jaar weer een paar heerlijke interviews zijn geplaatst. Ik raad jullie aan vooral het interview met Jos Hogen te lezen: www.harryknipschild.nl

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

-advertentie-

Nu verkrijgbaar via SMC:

De nieuwste mp3-cd's van Martin van der Ven

"... also on FM 100 MHz" - RNI's FM recordings

Een omvangrijke collectie FM-opnamen van RNI. 106 uur met oa.: *Horst Reiner, Carl Mitchell, Duncan Johnson, Larry Tremaine, Andy Archer, Roger Day, Axel, Johan Maasbach, Spangles Muldoon, Stephen Ladd, Alan West, Crispian St John, Stevi Merike, Joost de Draaijer, Jan van Veen, Martin Kayne, Tony Allan, Dave Rogers, Willem Jaap van der Laan, Mark Stewart, Tony Berk, Ferry Maat, Nico Steenbergen, Terry Davis, Mike Ross, Hans ten Hooge, Ferry Maat, Joost Verhoeven, Paul May, e.v.a.*
mp3-DVD € 14,-

Radio 390 - Red Sands Rendezvous
47 uur Radio 390 met: programma's, jingles, commercials, promo' s en interviews.
mp3-DVD € 14,-

Tom Edwards' Tatty Tapes
Tom Edwards op Radio City, Radio Caroline South en Pirate BBC Essex. 25 uur. **mp3-DVD € 14,-**

>>>>LET OP: ALLE 3 DE DVD'S VOOR € 36,-

Stichting Media Communicatie
Postbus 53121 - 1007 RC Amsterdam
Tel. (na 18.00 uur) 020-662 11 41
www.mediacommunicatie.nl
e-mail: verkoop@mediacommunicatie.nl
giro: 40 65 700 / bank: 98.80.40.301

Nieuw bij SMC: ***kopie van de master met de jingles van Radio Monique.***
Zowel de gebruikte als de niet-gebruikte jingles op perfecte kwaliteit. Ze zijn deels om zo mee te zingen maar er is ook een groot aantal verrassende jingles bij die nooit zijn gebruikt. Exclusief voor de echte fan van de radio uit de jaren tachtig is dit 28 minuten durende jinglepakket dat je per upload zal worden opgestuurd. Voor € 10,-- is je eigen kopie beschikbaar. De opbrengst zal in het researchfonds van SMC gaan ter bekostiging van het research van Hans Knot. Denk erom niet te vergeten je e-mail adres te vermelden.

SMC doet nu mee aan de Vriendenloterij.

Zie: www.mediacommunicatie.nl

Het wordt tijd om afscheid te nemen. De zeezender LP's stonden al een tijd in de berging bij mij beneden en nu zoek ik naar een nieuwe eigenaar:

Dubbel-LP Veronica: de 15 beste Veronica tunes, 100 Veronica jingles, De Noordzee tune, Hoogtepunten uit de programma's. incl. verzendkosten € 19,--
Dubbel-LP: FLASHBACK 67: Britain's First offshore Radio Convention in Centre Airport Hotel, Heathrow Airport 13, 14 aug. 1977 Introduced by Mark Roman € 19,--
Radio London LP € 15,--
Les Reed Orchestra met o.a. Man of Action € 15,--
Jingles album dubbel LP van Monopole Records € 16,--
Pirate Memories, Royal Records 1960-1974 € 10,--
More than 100 jingles from Radio: London, Caroline, Veronica, Luxemburg, Mi Amigo, England, Northsea, Marina, MV+BC, Atlantis, Benelux € 10,--
We love the pirate stations, 13 hits uit de geschiedenis van de zeezenders € 12,--
Mi Amigo's Carnavals klappers Monopole Records met Sylvain Tack op de hoes € 10,--
Het Radio Monique Album: het volledige verhaal verteld door Walter Simons en Ron West € 12,--
Radio Caroline 259 metres the true story until 1974 € 14,-- (2 stuks aanwezig)
Radio Caroline the official story verteld door Tony Allan € 18,-- (dubbel LP)
Radio Atlantis hits ahoy € 12,--
Zenders in woelig water LP € 12,--
Veronica documentaire € 12,--
Zeezenders 78-79 € 12,--
100 discotheque jingles vol. 1 € 12,--
Radio Nordsee int. Story Jumbo dubbel LP € 17,--
The history of offshore Radio van Paul Harris € 14,--

10 years of offshore Radio dubbel LP € 16,--
De geschiedenis van de zeezenders uit het tv programma : The Day the Music died € 14,--
The Voice of Peace documentaire LP € 14,--
Historie van de Mi Amigo LP € 15,--
The history of RNI dubbel LP € 16,--
Historie van de Mi Amigo € 12,--
Caroline The Fortunes € 12,--
Zeezender jingles LP € 12,--

CD's:

Hugo Meulenhof op Mi Amigo 45 uur € 10,--
Ferry Eden op Mi Amigo 52 uur € 10,--
Bert Benett op Mi Amigo 40 uur € 10,-
SMC Audio magazines, bijna compleet voor € 10,--

Alle 40 Goed: **een serie dubbel-cd's van:** The Cats, Andre Hazes, Doe Maar, Drukwerk, Pussycat,Paul Severs, Adamo, Uniek Vlaams, Happy Sixties, Number Ones, Eighties, duetten, Jan Vayne, Frans, Raymond Groenewoud, Grant & Forsythe, Bobbejaan Schoepen, Zangeres zonder Naam. Per dubbel-cd € 10,-- bij Mediacommunicatie Amsterdam

Boeken:

Last of the pirates van Bob Noakes € 19,95
Way back home van Graham Gill € 19,95
Pop went the Pirates van Keith Skues 700 pagina's en ruim 385 foto's € 35,--